

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ

Fakulta financí a účetnictví

Katedra finančního účetnictví a auditingu

**ÚČETNICTVÍ I.
– SBÍRKA PŘÍKLADŮ
A ÚLOH K PROCVIČENÍ**

Roubíčková, Pelák a kol.

Praha, 2020

Vedoucí autorského kolektivu:

doc. Ing. Jaroslava Roubíčková, CSc.

Autorský kolektiv:

doc. Ing. Jiřina Bokšová, Ph.D.

Ing. Václav Černý, Ph.D.

doc. Ing. Dana Dvořáková, Ph.D.

Ing. Jiří Pelák, Ph.D.

doc. Ing. David Procházka, Ph.D.

doc. Ing. Jaroslava Roubíčková, CSc.

doc. Ing. Jana Skálová, Ph.D.

Ing. Michal Svoboda, Ph.D.

Ing. Libor Vašek, Ph.D.

Ing. Marie Zelenková, Ph.D.

© Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica 2020

Obsah

Úvod.....	5
1 Aktiva, pasiva, rozvaha	7
2 Rozvahové změny neovlivňující výsledek hospodaření	15
3 Rozvahové změny ovlivňující výsledek hospodaření	23
4 Výnosy, náklady, příjmy a výdaje.....	28
5 Zásoby	37
6 Účelové členění nákladů	42
7 Druhové členění nákladů (s důrazem na výrobu).....	51
8 Dlouhodobá hmotná a nehmotná aktiva.....	62
9 Pohledávky a riziko jejich nedobytnosti	71
10 Účetní jednotka jako plátce a poplatník vybraných daní	77
11 Rezervy.....	81
12 Financování činnosti podniku a finanční investice	89
13 Výkaz peněžních toků	98

Úvod

Tato skripta jsou určena studentům úvodního kurzu účetnictví. Sbírka obsahuje jak řešené příklady, tak neřešené úlohy, u kterých jsou uvedeny vybrané výsledky pro kontrolu správnosti řešení.

Kolektiv autorů

1 Aktiva, pasiva, rozvaha

Cíl kapitoly

- seznámení se s aktivy a pasivy;
- osvojení si základních pravidel pro sestavení rozvahy;
- pochopení definice aktiv a dluhů;
- vymezení základních přístupů pro klasifikaci aktiv a pasiv.

Úvodní otázky

1. Co je rozvaha?
2. Co rozumíte pod pojmem vlastní kapitál?
3. Proč se v rozvaze suma aktiv rovná sumě pasiv?
4. Vysvětlete, co jsou to oprávky.
5. Co je to základní kapitál?
6. Co je to „zisk“?
7. Podle jakého kritéria jsou seřazena aktiva vykazovaná v rozvaze?
8. Podle jakého kritéria jsou v rozvaze řazeny dluhy?
9. Vysvětlete, co znamená pojem „účetní období“ a „účetní jednotka“.

Řešené příklady

Příklad 1.1 Vzor rozvahy podnikatele

Vzor rozvahy lze použít pro podnikatele – fyzické i právnické osoby (např. živnostník, společnost s ručením omezeným, akciová společnost).

Aktiva	Rozvaha podniku ..... k datu	Pasiva
Dlouhodobá aktiva		Vlastní kapitál
Nehmotná - software - ochranné známky - licence - patenty		- základní kapitál - kumulovaný* výsledek hospodaření**
Hmotná - pozemky - budovy - stroje a zařízení		
Finanční investice - podíly v jiných společnostech (akcie) - poskytnuté půjčky		Dluhy (cizí kapitál)
		Dlouhodobé dluhy - dlouhodobé úvěry (pouze dlouhodobá část)
Krátkodobá aktiva		
Zásoby - materiál - nedokončená výroba - výrobky - zboží		Krátkodobé dluhy - krátkodobá část dlouhodobého úvěru - krátkodobé úvěry a půjčky - dluhy vůči dodavatelům - dluhy vůči zaměstnancům - dluhy vůči státu
Pohledávky - pohledávky za odběrateli - poskytnuté zálohy (např. dodavatelům) - ostatní pohledávky		
Peníze - bankovní účet - pokladna (hotovost)		
Aktiva celkem		Pasiva celkem

* kumulovaný výsledek hospodaření lze rozdělit na:

- *výsledek hospodaření minulých let a*
- *výsledek hospodaření běžného (aktuálního) období.*

** výsledek hospodaření = zisk nebo ztráta

Příklad 1.2 Sestavení rozvahy

Podnik HIT má k 1. 1. 20X1 tyto počáteční zůstatky na účtech (v tisících Kč):

- základní kapitál 1 500, oprávky k nehmotným aktivům 350, peníze na běžném účtu 2 250, patenty 1 200, akcie nakoupené k dlouhodobému držení 1 000, výsledek hospodaření 925, pohledávky za odběrateli 300, dluhy vůči dodavatelům 1 975, bankovní úvěr se splatností 5 let 1 150, pozemek 1 150.

Sestavte počáteční rozvahu.

Řešení:

Rozvaha podniku HIT k 1. 1. 20X1 (v tis. Kč)

Aktiva		Pasiva	
Dlouhodobá aktiva	3 000	Vlastní kapitál	2 425
Patenty	1 200	Základní kapitál	1 500
Oprávky	-350	VH	925
Pozemek	1 150		
Akcie	1 000		
Krátkodobá aktiva	2 550	Dluhy	3 125
Pohledávky z obchodních vztahů (odběratelé)	300	Úvěr	1 150
Běžný účet	2 250	Dluhy vůči dodavatelům	1 975
Aktiva celkem	5 550	Pasiva celkem	5 550

Oprávky mohou být v rozvaze zařazeny různým způsobem, např. také v samostatném sloupci „korekce“:

Rozvaha podniku HIT k 1. 1. 20X1 (v tis. Kč)

Aktiva	Brutto	Korekce	Netto	Vlastní kapitál a dluhy (pasiva)	Netto
Dlouhodobá aktiva	3 350	- 350	3 000	Vlastní kapitál	2 425
Patenty	1 200	- 350	850	Základní kapitál	1 500
Pozemky	1 150		1 150	VH	925
Akcie	1 000		1 000		
Krátkodobá aktiva	2 550		2 550	Dluhy	3 125
Pohledávky (odběratelé)	300		300	Bankovní úvěr	1 150
Běžný účet	2 250		2 250	Dodavatelé	1 975
Aktiva celkem	5 900	-350	5 550	Pasiva celkem	5 550

Příklad 1.3

Pan Smutný si zakládá vlastní podnik, opravnu televizorů. Dle příslušných právních úprav ručí sám za své dluhy z titulu podnikání do výše svého osobního majetku. Do podniku se rozhodl vložit peníze v hotovosti 250 000 Kč, na nově zřízený běžný účet u banky vložil peníze v částce 300 000 Kč. Opravnu zřídil ve vlastní budově, kterou vyčlenil pro podnikatelské účely. Znalecký odhad hodnoty této budovy je 3 100 000 Kč. Podnikání zahájil 1. 1. 20X1. Z dlouhodobého bankovního úvěru uhradil nákup speciálního zařízení za 500 000 Kč.

Určete výši vlastního kapitálu vloženého do podniku (základní kapitál) a sestavte zahajovací rozvahu podniku.

Řešení:

Aktiva	Rozvaha pana Smutného k 1. 1. 20X1		Pasiva
Budovy	3 100 000	Základní kapitál	3 650 000
Stroje a zařízení	500 000	Dlouhodobý úvěr	500 000
Bankovní účet	300 000		
Pokladna	250 000		
Aktiva celkem	4 150 000	Pasiva celkem	4 150 000

Příklad 1.4

Paní Podnikavá zakládá k 1. 1. 20X1 obchod s domácími potřebami. Před zahájením podnikání nakoupila nejrůznější potřeby do domácnosti v hodnotě 45 000 Kč. Prodejnu si zřizuje v domě, který i s pozemkem k tomuto účelu pořídila (hodnota budovy 2 000 000 Kč, hodnota pozemku 500 000 Kč). Na bankovní účet vložila 10 000 Kč. Zařízení prodejny (nábytek a prodejní pokladna) bylo pořízeno za 90 000 Kč. Pro potřeby podniku byl zakoupen počítač s tiskárnou za 50 000 Kč a potřebný software celkem za 70 000 Kč. Na nákup výpočetní techniky a software jí už nezbyly peníze, proto požádala v bance o úvěr, který jí byl v celkové částce 120 000 Kč poskytnut (část úvěru ve výši 50 000 je splatná do jednoho roku, zbývající část za 2 roky).

Určete výši vlastního kapitálu vloženého do podniku (základního kapitálu) a sestavte zahajovací rozvahu podniku.

Řešení:

Aktiva	Rozvaha paní Podnikavé k 1. 1. 20X1		Pasiva
Software	70 000	Základní kapitál	2 645 000
Pozemky	500 000		
Budovy	2 000 000	Dlouhodobý úvěr (dl. část)	70 000
Inventář	140 000		
Zboží	45 000	Dlouhodobý úvěr (kr. část)	50 000
Bankovní účet	10 000		
Aktiva celkem	2 765 000	Pasiva celkem	2 765 000

Příklad 1.5

Podnik pana Bendy na výrobu hraček eviduje k 31. 12. 20X1 tyto stavy aktiv, dluhů a vlastního kapitálu v tis. Kč:

- nový počítač 50
- patent 600 na 6 let, již jeden rok používán
- základní kapitál (kromě hospodářského výsledku běžného roku) 2 000
- softwarová licence 180 na 6 let, již používaná 2 roky
- pozemky 510
- přijatá půjčka, splatnost 3 roky 800
- bavlněné látky 10
- plyš 80
- molitanová drť 5
- nitě 1
- dluhy vůči zaměstnancům 45
- poskytnutá půjčka se splatností 3 měsíce 20
- přijaté zálohy 70
- úvěr u KB poskytnutý na 5 let 600 z čehož 100 musí být uhrazeno do konce roku 20X2
- nedokončené hračky v hodnotě 3
- hotové hračky plyšové 25
- hotové hračky bavlněné 7
- dlužné daně 350
- stroje 500 s kapacitou výroby 5 mil. ks hraček; v minulosti již vyrobeno 2,5 mil. ks
- 51 % akcií OD Sluníčko, a.s. 500
- budova 4 000, oprávky k budově 1 000
- zařízení k plnění hraček 500, oprávky k zařízení na plnění hraček 300
- peníze na běžném účtu 40
- hotovost 35
- dluhy vůči podnikům:
  - Tkadlena, a.s. 70
  - návrhářka paní Vlková 10
  - ČEZ, a.s. 30
  - Pražské vodárny, a.s. 15
- za dodávky hraček dluží panu Bendovi tyto odběratelé:
  - OD Sluníčko 60
  - Dárky E. Malá 25
  - OD Slon 9
- výsledky hospodaření ve výši 1 460, z čehož zisk za rok 20X1 činí 460

Sestavte rozvahu podniku pana Bendy. Nezapomeňte na sumarizaci dat a správné členění a řazení položek rozvahy.

Řešení

Rozvaha podniku pana Bendy k 31. 12. 20X1 v tis. Kč

Dlouhodobá aktiva	5 130	Vlastní kapitál	3 460
Nehmotná dl. aktiva (netto)	620	ZK	2 000
Software	180	Výsledky hospodaření min. let	1 000
- oprávky k software	- 60	Výsledek hospodaření BO	460
Patenty	600		
- oprávky k patentům	-100		
Hmotná dl. aktiva (netto)	4 010		
Pozemky	510		
Budovy	4 000		
- oprávky k budovám	- 1 000		
Stroje a zařízení	1 050		
- oprávky ke strojům a zař.	- 550	Dluhy dlouhodobé	1 300
Finanční investice	500	Úvěr u KB (dlouhodobá část)	500
Podíly v jiných společnostech	500	Přijaté půjčky	800
Krátkodobá aktiva	320	Dluhy krátkodobé	690
Zásoby	131	Úvěr u KB (krátkodobá část)	100
Materiál	96	Dodavatelé	125
Nedokončená výroba	3	Přijaté zálohy	70
Výrobky	32	Dluhy vůči státu	350
Pohledávky	114	Zaměstnanci	45
Pohledávky za odběrateli	94		
Poskytnuté půjčky	20		
Peněžní prostředky	75		
Běžný účet	40		
Hotovost	35		
Aktiva celkem	5 450	Pasiva celkem	5 450

Úlohy k procvičení

Úloha 1.1

Pan Kolář si zřizuje živnost. Předmětem činnosti bude prodej, oprava a servis jízdních kol.

Do svého podnikání se rozhodl vložit peníze v hotovosti 120 000 Kč a na nově zřízený podnikatelský běžný účet u banky vložil peníze v částce 100 000 Kč. Opravnu zřídil v najatých prostorách. Podnikání zahájil **1. 6. 20X1**.

Sestavte zahajovací rozvahu podniku a určete výši vlastního a základního kapitálu.

Úloha 1.2

Pokračování *Úlohy 1.1*. K **30. 6. 20X1** stav aktiv a pasiv (v Kč) podniku pana Koláře vypadá následovně:

- nový počítač za 60 000 (ještě nevybalený z krabice); počítač bude používán 5 let
- přijatá půjčka ve výši 50 000,
- materiál potřebný k opravám kol za 40 000,
- poskytnuté zálohy výrobci kol ve výši 110 000,
- hotovost v pokladně 80 000,
- bankovní účet -10 000 (bankovní účet byl přečerpan a má záporný zůstatek),
- během června 20X1 do svého podnikání pan Kolář nic dalšího nevložil.

Sestavte rozvahu k 30. 6. 20X1 a vyčíslete zisk za červen 20X1

Úloha 1.3

Pokračování *Úlohy 1.2*. K **31. 7. 20X1** stav aktiv a pasiv (v Kč) podniku pana Koláře vypadá následovně:

- počítač (v provozu celý červenec)
- přijatá půjčka ve výši 50 000,
- materiál potřebný k opravám kol za 30 000,
- kola určená k prodeji 120 000,
- přijatá záloha od zákazníka 10 000
- hotovost v pokladně 50 000,
- bankovní účet má nulový zůstatek,
- během července 20X1 do svého podnikání pan Kolář nic dalšího nevložil.

Sestavte rozvahu k 31. 7. 20X1 a vyčíslete výsledek hospodaření od počátku podnikání a z toho výsledek hospodaření za červenec 20X1.

Jak by se lišila vaše odpověď v případě, kdyby pan Kolář během července do svého podnikání vložil dalších 20 000 v hotovosti, přičemž zůstatek pokladny k 31.7.20X1 by byl stále ve výši 50 000?

Úloha 1.4

Prodejna automobilů Auto Janeček, spol. s r. o. eviduje k 31. 12. 20X1 tyto položky v tis. Kč: budova 1 300, bankovní účet 500, vklad majitele 2 500, přijaté půjčky krátkodobé ve výši 500, auta k prodeji 3 750, auto užívané při podnikové činnosti 250, odběratelé mu dluží 160, dluhy vůči dodavatelům 2 160 a kumulované výsledky hospodaření, jejichž výši dopočtete.

Sestavte rozvahu podniku Auto Janeček k 31. 12. 20X1 a stanovte dosavadní kumulované výsledky hospodaření.

[bilanční suma = 5 960]

Úloha 1.5

Živnostník Doleček má k 31. 12. 20X1 následující složky aktiv a pasiv v tis. Kč: plechy 50, výrobky 150, vklad pana Dolečka do podnikání činil 500, dluhy vůči dodavatelům 50, pohledávky 80, provozní budova 700, nářadí 200, ostatní spojovací materiál 20, běžný účet 60, dlouhodobý bankovní úvěr 410 (z něj 60 splatno do jednoho roku), výsledky hospodaření minulých let 150.

Sestavte rozvahu pana Dolečka k 31. 12. 20X1. Dopočtete výsledek hospodaření běžného období.

[bilanční suma = 1 260]

Úloha 1.6

Cestovní kancelář Atlas, v.o. s., vykazuje k 1. 1. 20X1 tyto složky aktiv a pasiv (v tis. Kč):

- budova sídla cestovní kanceláře 3 815 (oprávky 500)
- garáže 5 600 (oprávky 600)
- 5 autobusů 25 000 (oprávky 15 000)
- 2 automobily 1 600 (oprávky 100)
- základní kapitál 4 000
- zásoby potravin k prodeji 400
- zisky minulých let 10 590
- dluhy vůči dodavatelům 95
- software dosud neodpisovaný 420
- bankovní úvěr dlouhodobý 7 500, z toho 700 splatno do 12 měsíců
- počítačová síť (hardware) 600 (oprávky 100)
- bankovní úvěr krátkodobý 5 815
- držené akcie společnosti Hotel Bílý Potok, a.s. 2 000
- zařízení kanceláře 300 (oprávky 50)
- peníze v pokladně 920
- kopírovací stroj 45 (dosud neodpisován)
- běžný účet 3 650

Sestavte rozvahu cestovní kanceláře k 1. 1. 20X1 a vysvětlíte, proč se v uvedené rozvaze nenachází zisk běžného období.

[bilanční suma = 28 000]

2 Rozvahové změny neovlivňující výsledek hospodaření

Cíl kapitoly

- pochopení podstaty základních účetních transakcí a jejich promítnutí do rozvahy;
- pochopení základních pravidel pro práci s aktivními a pasivními účty;
- pochopení vazby mezi promítnutím transakcí do rozvahy a na účty.

Úvodní otázky

1. Jaké znáte základní typy změn rozvahových stavů? Při odpovědi vycházejte z bilanční rovnice $Aktiva = Pasiva$ a doplňte 4 základní typy do následující tabulky. Uveďte příklady každé z typu transakcí:

Aktiva	Pasiva

2. Vysvětlete, co je to účet.
3. Jaká pravidla platí pro zápisy na aktivních a pasivních účtech?

Řešené příklady

Příklad 2.1

Znázorněte v tabulce níže vliv operací na aktiva, dluhy a vlastní kapitál.

1. Nákup počítače za hotové.
2. Banka účetní jednotce poskytla úvěr ve formě úhrady jejích stávajících dluhů vůči dodavatelům.
3. Výplata dlužných mezd z bankovního účtu.
4. Dodatečný bezhotovostní vklad od majitele obchodní společnosti.
5. Nákup materiálu na fakturu se splatností jeden měsíc.

Operace	Aktiva	Pasiva	
		Dluhy	Vlastní kapitál
1	+/-		
2		+/-	
3	-	-	
4	+		+
5	+	+	

Příklad 2.2

Podnik Ámos má k 1. 1. 20X1 tyto položky aktiv a pasiv v tis. Kč:

- dluhy vůči dodavatelům 70, peníze na bankovním účtu 200, dlouhodobá aktiva 1 000, základní kapitál 1 000, pohledávky za odběrateli 100, hotovost 20, materiál 150, dluhy vůči zaměstnancům 300, zisk minulých let 100.

Během období se uskutečnily tyto hospodářské operace v tis. Kč:

1. Dodavatel A dodal a vyfakturoval materiál 60.
2. Faktura od dodavatele A byla částečně uhrazena z bankovního účtu 50.
3. Byl nakoupen materiál za hotové 10.
4. Čerpáním krátkodobého bankovního úvěru uhrazena faktura od dodavatele B 40.

Sestavte rozvahu k 1. 1. 20X1 do prvního sloupce tabulky (PZ), do dalších sloupců zaznamenejte změny rozvahových stavů a do posledního sloupce zaznamenejte konečné zůstatky aktiv a pasiv (KZ).

Srovnávací rozvaha podniku Ámos v tis. Kč													
Aktiva	PZ	1.	2.	3.	4.	KZ	Pasiva	PZ	1.	2.	3.	4.	KZ
Dlouhodobá aktiva	1 000					1 000	Základní kapitál	1 000					1 000
Materiál	150	+60		+10		220	Zisk min. let	100					100
Odběratelé	100					100	Dodavatelé	70	+60	-50		-40	40
Bankovní účet	200		-50			150	Zaměstnanci	300					300
Hotovost	20			-10		10	Úvěr					+40	40
Aktiva celkem	1 470	+60	-50	0	0	1 480	Pasiva celkem	1 470	+60	-50	0	0	1 480

Příklad 2.3

Navažte na předchozí Příklad 2.2. Otevřete rozvahové účty podle zůstatků z počáteční rozvahy k 1. 1. 20X1 a zaúčtujte uvedené operace. Sestavte konečnou rozvahu.

Řešení

Počáteční rozvaha Ámos k 1. 1. 20X1 (v tis. Kč)

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Dlouhodobá aktiva	1 000	Základní kapitál	1 000
Materiál	150	Zisk minulých let	100
Pohledávky za odběrateli	100		
Bankovní účet	200	Dodavatelé	70
Pokladna	20	Zaměstnanci	300
Aktiva celkem	1 470	Pasiva celkem	1 470

Dlouhodobá aktiva			Pokladna			Základní kapitál				
PZ	1 000		PZ	20	3)	10		PZ	1 000	
KZ	1 000		KZ	10				KZ	1 000	
Odběratelé			Bankovní úvěry			Zaměstnanci				
PZ	100			4)	40			PZ	300	
KZ	100			KZ	40			KZ	300	
Materiál			Bankovní účet			Dodavatelé				
PZ	150		PZ	200	2)	50	2)	50	PZ	70
1)	60						4)	40	1)	60
3)	10									
KZ	220		KZ	150					KZ	40
						Zisk minulých let				
								PZ	100	
								KZ	100	

Rozvaha Ámos k 31. 12. 20X1 (v tis. Kč)

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Dlouhodobá aktiva	1 000	Základní kapitál	1 000
Materiál	220	Zisk minulých let	100
Pohledávky za odběrateli	100	Dodavatelé	40
Bankovní účet	150	Zaměstnanci	300
Pokladna	10	Bankovní úvěr	40
Aktiva celkem	1 480	Pasiva celkem	1 480

Úlohy k procvičení

Úloha 2.1

Pan Vosika zakládá podnik na výrobu plastových součástí. Do podniku vložil k 1. 1. 20X1 budovu (odhad tržní hodnoty budovy je 3 500 tis. Kč) a na bankovní účet složil peníze ve výši 1 800 tis. Kč. Bankovní účet byl sjednán s možností kontokorentu až do výše 500 tis. Kč.

V průběhu měsíce ledna se odehrály následující transakce v tis. Kč:

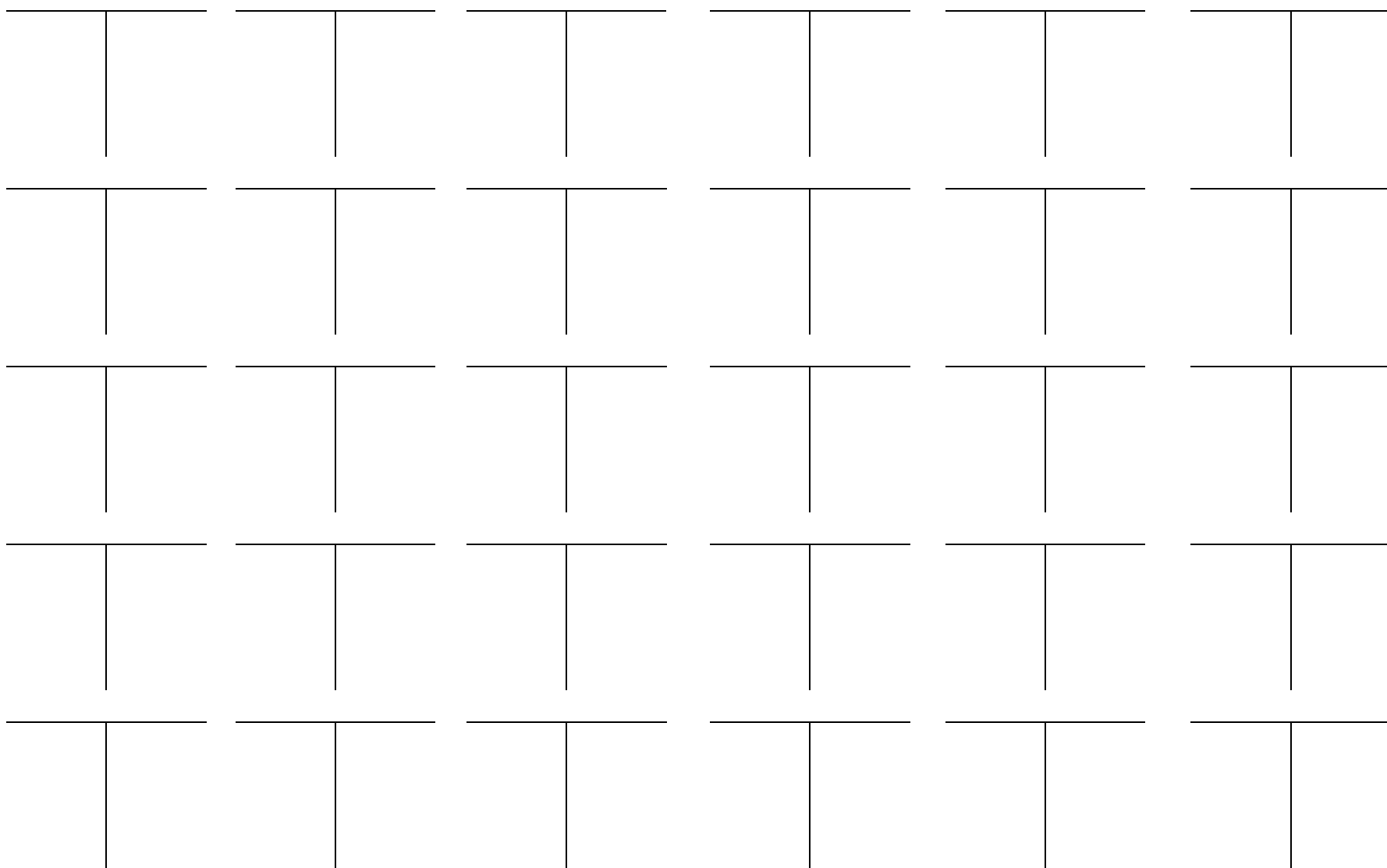
1. Nákup stroje na odlévání plastů v hodnotě 2 500, uhrazen z poskytnutého dlouhodobého bankovního úvěru.
2. Na fakturu byla nakoupena plastová drť za 60.
3. Převodem z bankovního účtu byl zaplacen nákup staršího dodávkového automobilu v hodnotě 220.
4. Z bankovního účtu byla do pokladny vybrána hotovost ve výši 200.
5. V hotovosti byla uhrazena záloha na nákup dalšího materiálu 10.
6. Dodavateli byla zaplacená z bankovního účtu faktura za materiál (viz operace 2) ve výši 60.
7. Za 90 v hotovosti byl nakoupen počítač.
8. Na fakturu bylo pořízeno programové vybavení v hodnotě 70.
9. Obdržen materiál, na který byla poskytnuta záloha (viz. č. 5) v hodnotě 30. Dodavatel částku vyfakturoval.
10. Pan Vosika vložil do svého podniku sadu starších forem na odlévání plastových součástí v hodnotě 150.
11. Od odběratelů byla přijata záloha na objednané odlitky 30 v hotovosti.
12. Pan Vosika koupil jako strategickou investici 40% podíl ve společnosti Plast, s.r.o., která mu dodává materiál, za částku 1 500. Uhrazeno z bankovního účtu.

Sestavte počáteční rozvahu, zaznamenejte operace do srovnávací rozvahy, dále otevřete příslušné účty a operace zaiúčtujte. Sestavte rozvahu k 31. 1. 20X1.

Počáteční rozvaha podniku pana Vosiky k 1. 1. 20X1 (v tis. Kč)

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Aktiva celkem		Pasiva celkem	

[illegible]

Rozvaha podniku pana Vosiky k 31. 1. 20X1 (v tis. Kč)

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Aktiva celkem		Pasiva celkem	

[bilanční suma = 8 250]

Úloha 2.2

Byla založena společnost Island, s.r.o. Majitelé společnosti složili na bankovní účet společnosti peněžitý vklad do základního kapitálu ve výši 2 000 tis. Kč.

Po vzniku společnosti se uskutečnily tyto transakce (níže uvedené částky jsou v tis. Kč):

1. Nakoupen speciální přístroj, faktura zní na 1 600.
2. Poskytnuta bezúročná půjčka 100 jednomu ze společníků.
3. Nakoupen materiál, faktura zní na 300.
4. S bankou dohodnuto, že bankovní účet lze přečerpat až do částky 500.
5. Dodavateli zboží byla z bankovního účtu poskytnuta záloha ve výši 200.
6. Nakoupen software, faktura zní na 60.
7. Z bankovního účtu zapláceno dodavatelům 1 900.
8. Nakoupeno dle faktury zboží, na které byla poskytnuta záloha v operaci č. 5 v hodnotě 190.
9. Společník vrátil na bankovní účet půjčku z operace č. 2.
10. Dodavatel vrátil na bankovní účet přeplatek zálohy (viz. operace č. 5 a 8).
11. Faktura z operace 6 ve výši 60 byla uhrazena bankou z otevřeného dlouhodobého úvěru.
12. Majitel vložil formou vkladu do ZK na bankovní účet částku, aby vyrovnal záporný zůstatek BÚ (dopočtěte).

Operace nejprve zachyťte ve srovnávací rozvaze, poté je i zaúčtujte na účty.

[bilanční suma = 2 150]

Úloha 2.3

René, Jiří a Rudolf si chtějí otevřít opravnu mobilních telefonů a společně založili společnost s ručením omezeným. Každý ze společníků vložil do společnosti 30 000 Kč, a to na bankovní účet založené společnosti. Provozovna společnosti bude umístěna v garáži jednoho ze společníků, který nebude požadovat nájemné.

V průběhu prosince 20X1 připravují otevření svého servisu. Činnost zahájí v lednu 20X2. V prosinci ve společnosti nastaly tyto transakce (veškeré platby jsou bezhotovostní):

1. Zaplacení zálohy na nákup potřebných přístrojů a zařízení 50 000 Kč.
2. Zaplacení zálohy na elektřinu ve výši 10 000 Kč.
3. Převzetí prvního mobilního telefonu (v hodnotě 5 000 Kč) k opravě.
4. Přijetí přístrojů, na které byla poskytnuta záloha (viz operace č. 1). Cena přístrojů činí 80 000 Kč, přijata faktura od dodavatele.
5. Částka k úhradě uvedená na faktuře v předchozím bodě byla uhrazena strýcem jednoho ze společníků. Strýc pouze požaduje, aby mu tato částka byla vrácena do jednoho roku, úroky nepožaduje.
6. Každý ze společníků vložil do společnosti dalších 20 000 Kč. Jiří v podobě nábytku a zařízení, René v podobě pohledávky za Jiřím (René nedávno půjčil Jiřímu 20 000 Kč, půjčka nebyla dle dohody úročená) a Rudolf v penězích.

Operace nejprve zachyťte ve srovnávací rozvaze, poté je i zaúčtujte na účty.

[suma aktiv: 180 000 Kč]

3 Rozvahové změny ovlivňující výsledek hospodaření

Cíl kapitoly

- Porozumět transakcím ovlivňujícím výsledek hospodaření;
- pochopit význam výsledku hospodaření a jeho vykázání v rozvaze;
- seznámit se s účtováním na výsledkových účtech;
- seznámit se se sestavením výsledovky (výkazu zisku a ztráty).

Úvodní otázky

1. Vysvětlete pojmy zisk, ztráta, výsledek hospodaření, výnosy a náklady.
2. Na jaké složky se dá rozdělit vlastní kapitál?
3. Uveďte příklady výnosů a vysvětlete, proč se jedná o výnos.
4. Uveďte příklady nákladů a vysvětlete, proč se jedná o náklad.
5. Na jaké straně příslušného účtu se zaznamenává výnos a proč?
6. Na jaké straně příslušného účtu se zaznamenává náklad a proč?

Řešené příklady

Příklad 3.1

Pan Pokorný, který dříve pracoval v tiskárně, si k 1. 2. 20X1 otevřel obchod s papírem a kopírovací službou. Do podniku vložil 50 000 Kč na BÚ a starší profesionální kopírku v hodnotě 50 000 Kč (kopírka je dle svého vnitřního počítadla schopna vyhotovit ještě 200 000 kopií). Cena jedné jednostranné kopie pro zákazníka činí 1 Kč. Během účetního období se uskutečnily tyto hospodářské operace v tis. Kč:

(1) Nákup papíru od dodavatele na fakturu 100 (200 ks krabic papíru).	(4) Zaznamenáno používání kopírky (odpis = $40\,000/200\,000 \times 50\,000 = 10$)
(2) Prodána 1/2 nakoupeného papíru na fakturu za prodejní cenu 110.	(5) Nájem prostor obchodu za dané období 10 (obdržena faktura).
(3) Za hotové bylo zákazníkům zkopírováno 40 000 (jednostranných) kopií, na což bylo potřeba 16 krabic papíru (spotřeba papíru činí $100/200 \times 16$).	(6) Pan Pokorný si vzal z hotovosti částku 5 pro osobní potřebu.

Sestavte počáteční rozvahu a srovnávací rozvahy po každé změně do následující tabulky. Zjistěte výsledek hospodaření a vykažte jej zvlášť od ostatních složek vlastního kapitálu. Zhodnoťte vývoj podnikatelské činnosti pana Pokorného.

Řešení	Srovnávací rozvaha podniku pana Pokorného v tis. Kč								Pasiva								
	PZ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	KZ		PZ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	KZ
Kopírka	50							50	ZK	100						- 5	95
- oprávky					-10			-10	VH			+110 -50	-8 +40	-10	-10		72
Zásoby		+100	-50	-8				42									
Odběratelé			+110					110	Dodavatelé		+100				+10		110
BÚ	50							50									
Hotovost				+40			- 5	35									
Celkem	100	+100	+60	+32	-10	0	-5	277	Celkem	100	+100	+60	+32	-10	0	-5	277

Příklad 3.2

Použijte zadání Příkladu 3.1 a transakce zaičtujte. Sestavte výsledovku a konečnou rozvahu.

Řešení		Kopírka		Oprávk		N - na prodané zboží					
PZ	50				4)	10	2a)	50			
KZ	50				KZ	10		P1)	50		
Zásoby			Odběratelé			N – spotřeba materiálu					
1)	100	2a)	50	2b)	110		3b)	8			
		3b)	8								
KZ	41			KZ	110			P2)	8		
Běžný účet			Hotovost			N - odpisy					
PZ	50			3a)	40	6)	5	4)	10		
									P3)	10	
KZ	50			KZ	35			N - nájem			
Dodavatelé			Základní kapitál			5)		10			
		1)	100	6)	5	PZ	100		P4)	10	
		5)	10					Výsledek hospodaření			
		KZ	110			KZ	95	P1)	50	P5)	110
V – prodej zboží			V – poskytování služeb			P2)	8	P6)	40		
		2b)	110			3a)	40	P3)	10		
P5)	110			P6)	40			P4)	10		
										KZ	72

Výsledovka podniku pana Pokorného za únor 20X1	tis. Kč
Tržby za prodané zboží	110
Tržby za služby	40
Nákupní cena prodaného zboží	-50
Spotřeba materiálu	-8
Odpisy	-10
Nájem	-10
Výsledek hospodaření (zisk)	72

Rozvaha podniku pana Pokorného k 28. 2. 20X1 v tis. Kč

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Kopírka	50	ZK	95
-oprávky	-10	Výsledek hospodaření (zisk)	72
Zásoby	42		
Odběratelé	110	Dodavatelé	110
Běžný účet	50		
Hotovost	35		
Aktiva celkem	277	Pasiva celkem	277

Úlohy k procvičení

Úloha 3.1

Pan Jaroš provozuje kopírovací službu. Do svého podniku vložil 50 000 Kč na BÚ a profesionální kopírku v hodnotě 100 000 Kč (kopírka je dle svého vnitřního počítadla schopna vyhotovit 5 milionů kopií). Cena jedné jednostranné kopie pro zákazníka činí 1 Kč. Během účetního období se uskutečnily tyto transakce:

- (1) Nákup papíru od dodavatele na fakturu 200 tis. Kč (400 ks krabic po 5 balících, každý balík obsahuje 500 listů).
- (2) Z BÚ zaplacen nájem na účetní období 150 tis. Kč.
- (3) Za hotové bylo zákazníkům zkopírováno 500 000 (jednostranných) kopií.
- (4) Vzhledem k poruše finišeru kopírky bylo vytištěno o 10 % více kopií, než odpovídá počtu prodaných kopií. Tyto (pomuchlané) kopie byly vyhozeny do tříděného odpadu.
- (5) Oprava kopírky servisním technikem včetně doplnění toneru 20 tis. Kč (obdržena faktura).
- (6) Pan Jaroš si vzal ze svého podniku částku 10 tis. Kč v hotovosti pro osobní potřebu.

*Sestavte srovnávací rozvahu, do které zachytíte vliv výše uvedených transakcí. Zjistěte výsledek hospodaření. Přečtěte si pozorně zadání, z **popisu podnikání a událostí vyplývá více transakcí**, než ty, které jsou označeny pořadovými čísly. Jaké transakce to jsou?*

Vše také zaúčtujte.

[výsledek hospodaření (zisk) = 209 tis. Kč]

Úloha 3.2

Rozvaha podnikatele Zdeňka k 1. 1. 20X1:

Rozvaha podniku p. Zdeňka k 1. 1. 20X1 v Kč

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Automobil	560 000	Základní kapitál	500 000
Zboží ve skladu	1 040 000	Zisk minulých let	620 000
Pohledávka (p. Dalibor)	505 000	Bankovní úvěr	3 000 000
Bankovní účet	2 015 000		
Aktiva celkem	4 120 000	Pasiva celkem	4 120 000

V roce 20X1 uskutečnil p. Zdeněk tyto transakce:

1. Z BÚ zaplacen nájem skladu za 20X1 ve výši 10 000 Kč.
2. Prodána čtvrtina zásoby zboží za 300 000 Kč v hotovosti.
3. Prodána polovina ze zbývajících zásoby zboží na fakturu za 650 000 Kč.
4. V roce 20X1 spotřebována elektřina; obdržena faktura na částku 5 000 Kč.
5. Inkaso pohledávky za p. Daliborem (viz rozvaha k 1.1.) na BÚ.
6. Zdeněk celý rok 20X1 používal automobil. Odhaduje, že automobil, který pořídil v bazaru na konci minulého roku, bude moci tímto způsobem používat celkem 4 roky.
7. Zdeněk z bankovního účtu vybral pro svou osobní spotřebu 400 000 Kč, čímž snížil svůj původní vklad do podnikání.

8. 31.12. splátka (tj. úmor + úrok) úvěru v celkové výši 1 300 000 (z BÚ), přičemž úvěr je úročen úrokovou sazbou ve výši 10 % p. a.

Určete u každé operace, zda se jedná o náklad nebo výnos. Zachyťte transakce do srovnávací rozvahy a zaúčtujte je na účtech.

Sestavte výsledovku (výkaz zisku a ztráty) za rok 20X1.

[výsledek hospodaření = -155 000 Kč]

Úloha 3.3

Obchodní podnik Kouzelník má k 1. 1. 20X1 tento stav aktiv a pasiv v tis. Kč:

- zásoby zboží 2 000, pokladna 50, dlouhodobá aktiva hmotná 960, oprávkky k nim 340, nakoupené akcie 100 (reprezentují 10% podíl ve společnosti První triková, a.s.), základní kapitál 2 200, ztráta minulých let - 100, zaměstnanci 220, materiál 120, pohledávky za odběrateli 100, dodavatelé 1 170, běžný účet 500.

Celková doba použitelnosti dlouhodobých hmotných aktiv je odhadována na 8 let.

Během ledna nastaly následující operace (v tis. Kč):

1. Z běžného účtu byly uhrazeny dluhy dodavatelům 250 a zaměstnancům 220.
2. Spotřeba materiálu (balící papír) v hodnotě 10.
3. Z BÚ poskytnuta krátkodobá finanční výpomoc (půjčka) společnosti První triková, a.s. ve výši 100 se splatností 14 dnů (viz dále operace 11).
4. Nákup drobného materiálu, za hotové, který je ihned spotřebován, 30.
5. Prodáno zboží za hotové, tržba 2 100, nákupní cena prodaného zboží 1 500.
6. Obdržena faktura za připojení k internetu 20.
7. Odběratelé zaplatili na běžný účet 100.
8. Nakoupeno zboží dle dodavatelské faktury za 850, zboží přijato na sklad.
9. Za úklid prodejny zapláceno v hotovosti 10.
10. Nárok prodávачů na mzdu 20.
11. Vracena půjčka (viz operace č. 3) včetně úroku v celkové částce 105 (přijato na BÚ).
12. Odvod hotovosti na běžný účet 1 500.
13. V průběhu ledna bylo využíváno dlouhodobého majetku.
14. Valná hromada společnosti, jejíž akcie Kouzelník drží, rozhodla o výplatě dividend. Podíl společnosti Kouzelník na dividendách činí 100 (zatím neobdrženo).

Sestavte počáteční rozvahu, zachyťte do ní uvedené transakce a zjistěte konečné stavy. Kolik činí výsledek hospodaření za leden? Celý příklad také zaúčtujte.

[bilanční suma na konci ledna = 4 515 tis. Kč]

4 Výnosy, náklady, příjmy a výdaje

Cíl kapitoly

- pochopení stanovení okamžiku uskutečnění výnosu a nákladu;
- pochopení vztahů mezi příjmy a výnosy, náklady a výdaji;
- pochopení principu přiřazování výnosů a nákladů.

Úvodní otázky

1. Definujte kategorie příjem, výdaj, výnos a náklad, vysvětlete jejich odlišnosti.
2. Definujte okamžik vzniku výnosu.
3. Charakterizujte akruální princip.
4. Co je to cash flow (peněžní tok) a jako rozdíl čeho je počítán?

Řešené příklady

Příklad 4.1

Obchodní společnost Atlas zabývající se prodejem porcelánu uskutečnila v průběhu měsíce ledna následující transakce:

1. Nákup porcelánu na fakturu 1 000. Faktura z poloviny uhrazena z BÚ.
2. Veškerý porcelán byl prodán za 1 500 na fakturu s dvouměsíční splatností.
3. Společnost využívala v lednu najaté prostory. Na konci ledna obdržela fakturu za nájemné v částce 100, faktura je splatná k 28. 2. Do konce ledna nebyla uhrazena.
4. Nárok zaměstnanců na mzdu za práci v lednu činí 300 (výplatní termín je 15. 2.)

Kolik činí:

- a) Výsledek hospodaření za měsíc leden a z čeho se skládá.
- b) Cash flow za měsíc leden a z čeho se skládá.

Řešení

- a) $\text{výnosy} - \text{náklady} = 1\,500 - 1\,000 - 100 - 300 = 100$ (zisk)
- b) $\text{příjmy} - \text{výdaje} = 0 - 500 = -500$ (cash flow)

Příklad 4.2

Obchodní společnost uzavřela 12. 12. 20X1 smlouvu o dodávce zboží za prodejní cenu 5 000. Na základě této smlouvy nakoupila 20. 12. 20X1 objednané zboží, jehož pořizovací cena činí 4 800. Dle smlouvy bylo zboží předáno odběrateli 10. 1. 20X2 a byla mu zaslána faktura na dohodnutou částku 5 000, splatnost 1 měsíc. Odběratel uhradil fakturovanou částku ke dni splatnosti 10. 2. 20X2.

Obchodní společnost sestavuje účetní závěrku k 31. 12.

Jaké podmínky musejí být splněny, aby účetní jednotka mohla zaiúčtovat vznik výnosů?

Určete výsledek hospodaření z dané obchodní transakce za prosinec 20X1, leden 20X2 a únor 20X2.

Řešení

- 12. 12. 20X1 (den uzavření smlouvy): výnos nevzniká, protože smlouva zatím ještě nebyla realizována (tj. nebylo dodáno zboží). Obchodník zatím nemá ani pohledávku, neboť mu není za co dlužit.
- 20. 12. 20X1 (den pořízení zákazníkem objednaného zboží): výnos nevzniká.
- 31. 12. 20X1 (rozvahový den): výnos nevzniká.
- 10. 01. 20X2 (okamžik předání zboží odběrateli): okamžik vzniku výnosu – splnění podmínek smlouvy.
- 10. 02. 20X2 (úhrada faktury): výnos nevzniká, již nastal (viz předchozí operace).
- výsledky hospodaření:
  - prosinec 20X1: $VH = 0$
  - leden 20X2: $VH = 5\,000 - 4\,800 = 200$ (zisk)
  - únor 20X2: $VH = 0$

Příklad 4.3

Firma Janáček a spol., v.o.s, řeší následující problém: v prosinci 20X1 zaplatila z bankovního účtu nájemné za prosinec 20X1 a za leden a únor 20X2 v celkové výši 300.

Určete, ve kterých měsících by měla firma vykazovat náklady spojené s nájmem. Zachyťte změnu plynoucí z platby nájemného v rozvaze k 31. 12. 20X1. Firma Janáček sestavuje účetní závěrku k 31. 12.

Zachyťte řešení i u pronajímatele.

Řešení

	Prosinec 20X1	Leden 20X2	Únor 20X2
Výdaj	300		
Náklad	100	100	100

Náklad za nájemné v roce 20X1 tvoří pouze 1/3 z celkového peněžního výdaje – tedy 100; Částka ve výši 200 je pohledávkou za pronajímatelem, která bude „uhrazena“ formou poskytnutí služby (pronájmu).

Změna rozvahového stavu firmy Janáček a spol. k 31. 12. 20X1

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Bankovní účet	- 300	Výsledek hospodaření (ztráta)	- 100
Náklady příštích období (pohledávka)	+200		
Změna aktiv celkem	- 100	Změna pasiv celkem	- 100

Změna rozvahového stavu k 31. 12. 20X1 u pronajímatele

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Bankovní účet	+ 300	Výsledek hospodaření (zisk)	+ 100
		Výnosy příštích období (dluh)	+ 200
Změna aktiv celkem	+ 300	Změna pasiv celkem	+ 300

Příklad 4.4

Společnost Blues si pronajímá od společnosti Jazz nebytové prostory, a to konkrétně administrativní kanceláře od začátku měsíce října roku 20X0 do konce března 20X1 a budovu skladu od začátku měsíce října roku 20X0 do konce prosince 20X0. Měsíční nájemné za budovu skladu činí 40 000 Kč; měsíční nájemné za kanceláře je 30 000 Kč. V říjnu roku 20X0 uhradila společnost Blues z běžného účtu nájem za kanceláře na období říjen 20X0 až březen 20X1. Nájem za budovu skladu bude uhrazen v lednu 20X1.

Zaučtujte všechny operace týkající se nájemného u obou společností ke konci roku 20X0 a na počátku roku 20X1. Obě společnosti sestavují účetní závěrku vždy k 31. 12.

Řešení

Rok 20X0:

1. Zaplacení a předplacení nájmu kanceláře.
2. Nájem skladu.

Společnost Blues

Peníze				Náklady PO (pohledávka)		N – nájem	
PZ	xxx	1)	180 000	1)	90 000	1)	90 000
						2)	120 000
KZ	yyy			KZ	90 000		

Výdaje PO (dluh)	
	2) 120 000
	KZ 120 000

Legenda: PO = „příštích období“

1. Užití předplaceného nájmu kanceláře.
2. Uhrazení nájmu skladu z předchozího roku.

Společnost Jazz

1. Inkaso nájemného kanceláře (vč. předplacené částky), poskytnutí nájmu.
2. Poskytnutí nájmu skladu.

Rok 20X1:

1. Poskytnutí předplaceného nájmu kanceláře.
2. Inkaso nájemného skladu z předchozího roku.

31

Úlohy k procvičení

Úloha 4.1

Ve společnosti „Auto-moto-cyklo“ nastaly v účetním období 20X0 tyto operace:

1. Z bankovního účtu (BÚ) byla zaplacená záloha na opravu budovy skladu, částka 100.
2. Přijato do pokladny nájemné za poskytnutí nájmu skladovacích prostor na rok 20X1 ve výši 20.
3. Za pronájem kanceláře v roce 20X0 byla klientovi vystavena faktura ve výši 500. Faktura nebyla do data účetní závěrky uhrazena.
4. Externí agentura uspořádala v roce 20X0 pro společnost reklamní akci; úhrada proběhne v lednu příštího roku; dle smlouvy je stanovena odměna na částku 300.
5. Předplatné odborných časopisů na příští rok, zaplacen z bankovního účtu 200.
6. V aktuálním účetním období byla na běžný účet přijata provize za zprostředkování prodeje motorky ve výši 500. Zprostředkování prodeje proběhlo v minulém roce.

Stanovte výnosy, náklady, příjmy a výdaje za rok 20X0.

[zisk = 200]

Úloha 4.2

Obchodní společnost PAT&MAT se zabývá čištěním oken a výloh.

Pro zjednodušení předpokládejte nulové počáteční zůstatky. Úhrady předpokládejte bezhotovostní. Údaje jsou v Kč.

V účetním období (kalendářním roce) se uskutečnily následující transakce:

1. Společnost v tomto roce umyla okna za 900 000. Z toho 800 000 bylo zákazníky uhrazeno. Zbývajících 100 000 nestačili do konce roku zákazníkům vyfakturovat.
2. Ke konci tohoto roku se domluvili na umytí celé administrativní budovy velké společnosti v příštím roce. Protože o tuto práci nikdo neměl zájem a klient je jen těžko k zakázce přemluvil (jedná se o práci v zimě a o budovu s četnými riziky), vymohli si na něm zaplacení zakázky předem – již v tomto roce obdrželi celých 200 000.
3. Dále tento rok uzavřeli smlouvu s obchodním řetězcem o umývání výloh na příští rok v částce 150 000.
4. Společnost PAT&MAT zaplatila za nájem skladu 60 000 na tento a část příštího roku (z toho nájem na příští rok činí 20 000).
5. V tomto roce nakoupili a zaplatili materiál (šampony) za 300 000. Šampony v hodnotě 100 000 jim zbyly, použijí je příští rok.
6. Mzdy za tento rok činily 600 000, z nich 50 000 zůstalo na konci roku nevyplaceno.
7. Zaměstnanci se zúčastnili horolezeckého školení. Toto školení z poloviny proběhne v tomto roce, z poloviny v příštím. Celková cena školení je 40 000 a bude společnosti vyfakturována až po jeho skončení. Poté také bude školení uhrazeno.

Určete výnosy, náklady, příjmy, výdaje v jednotlivých operacích. Určete výsledek hospodaření a cash flow.

Operace	Výnos	Náklad	Příjem	Výdaj
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Výsledek hospodaření:	Cash flow:

[zisk = 40 000 Kč]

Úloha 4.3

Společnost Beránek si pronajímá a provozuje plavecký bazén.

Ceník bazénu	Kč
Hodina plavání	100
Měsíční permanentka	500
Měsíční permanentky se prodávají vždy na nejbližší kalendářní měsíc .	

Veškeré prodeje, pokud není uvedeno jinak, jsou v hotovosti. V aktuálním roce 20X1 byly provedeny tyto transakce:

- Během účetního období prodáno 50 000 jednotlivých hodin.
- Prodej permanentek:
  - 1000 ks prodáno v lednu až listopadu.
  - V prosinci prodáno 100 permanentek.
  - Prodáno v prosinci loni: 60 permanentek.
- Beránek nakoupil bazénovou chemii za 500 000 Kč na fakturu (poté 1/2 zaplatil z BÚ, druhou polovinu dosud neuhradil). Z loňska má Beránek na skladě chemické prostředky pořízené za 200 000 Kč. Polovina z celkového množství chemie byla použita.
- Beránek si sjednal s bankou kontokorentní úvěrový rámec do výše 3 000 000 Kč (tj. bankovní účet lze přečerpat až do uvedené částky).
- Spotřeba vody a energií činila v každém měsíci 100 000 Kč (podle faktur od dodavatelů). Veškeré faktury byly uhrazeny (z BÚ) mimo poslední prosincové.

6. Mzdové náklady jsou za aktuální rok 1 800 000 Kč, mzdy jsou posílány na účty zaměstnanců z BÚ. Mzdy ve výši 100 000 Kč nebyly do konce roku zaměstnancům převedeny na jejich účty.
7. Beránek má smlouvu se základní školou, která v bazénu vede kurzy plavání pro děti prvního stupně. Smlouva platí od 1. září tohoto roku do 30. června následujícího roku a zní na 300 000 Kč. Fakturace kurzů dle dohody proběhne po 150 000 Kč k 31.1. a 30.6. následujícího roku. Splatnost faktur bude činit 14 dnů.
8. Beránek má bazén v nájmu od města. Roční nájem činí 1 000 000 Kč.
  - a) Nájemné se nefakturuje a platí se pozpátku: vždy do 50 dnů po uplynutí kalendářního roku.
  - b) Za loňský rok bylo nájemné uhrazeno 15. února letošního roku z BÚ.
9. Zaplacen odvoz popelnic na základě uzavřené smlouvy s Městským podnikem služeb za letošní rok a na první polovinu příštího roku, celkem 60 000 Kč z BÚ.

Stanovte náklady, výnosy, příjmy a výdaje Beránka za aktuální rok. Stanovte vliv transakcí na vznik a zánik pohledávek a dluhů.

Č.	Výnos	Náklad	Příjem	Výdaj	Pohledávka/Dluh
1					
2a					
2b					
2c					
3					
4					
5					
6					
7					
8a					
8b					
9					

Výsledek hospodaření za aktuální rok činí:

Cash flow za aktuální rok činí:

Zaúčtujte uvedené transakce, jestliže počáteční zůstatky jsou následující:

Počáteční rozvaha společnosti Beránek k 1. 1. 20X1

		ZK	200 000
		VHML	270 000
Materiál	200 000	Výdaje příštích období	1 000 000
Bankovní účet	1 300 000	Výnosy příštích období	30 000
Aktiva celkem	1 500 000	Pasiva celkem	1 500 000

Zkontrolujte počáteční rozvahu. Jsou tam výnosy příštích období v očekávané výši? Jsou tam výdaje příštích období v očekávané výši? Ze kterých uvedených operací vyplývá správná částka?

Sestavte konečnou rozvahu:

Rozvaha společnosti Beránek k 31. 12. 20X1

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Aktiva celkem		Pasiva celkem	

[zisk = 1 260 000 Kč]

Úloha 4.4

Jazyková škola LITE zaměřená na výuku angličtiny organizuje intenzivní tříměsíční jazykové kurzy. Měsíční školné činí 9 tis. Kč.

Na tříměsíční kurz začínající 1. listopadu roku 20X5 a končící 31. ledna 20X6 je přihlášeno 10 zájemců. 8 z nich zaplatilo celé tříměsíční kurzovné v listopadu 20X5, zbývajících tak učinili až v průběhu ledna 20X6.

V prosinci škola objednala nové učebnice angličtiny v hodnotě 10 000 Kč a uhradila související zálohu ve výši 40%. Učebnice (škola je plánuje prodávat svým studentům) byly dodány v polovině ledna 20X6. Na základě faktury škola obratem uhradila zbývajících cenu učebnic.

V prosinci škola také obdržela a uhradila fakturu za úklid školních prostor ze měsíce listopad 20X5 až leden 20X6 v celkové výši 3 000 Kč.

Nájem prostor po dobu trvání výše uvedeného tříměsíčního kurzu činí 15 000 Kč a bude uhrazen až v roce 20X6.

Veškeré placení je bezhotovostní.

Naznačte účtování operací v roce 20X5. Vysvětlete, jaké účtování očekáváte v roce 20X6.

Úloha 4.5

Poradenská firma si pronajala dvě místnosti u realitní kanceláře (majitele administrativní budovy) na 5 měsíců, pronájem začíná 1. 12. aktuálního účetního období 20X0. Na základě podepsané smlouvy dne 20. 11. roku 20X0 bude hrazeno měsíční nájemné ve výši 50 předem (bankovním převodem), konkrétně vždy do 27. kalendářního dne předchozího měsíce. Faktury na jednotlivé měsíční nájemné nebudou vystavovány.

Zodpovězte následující otázky:

1. Kolik jsou výnosy realitní kanceláře v roce 20X0 a 20X1?
2. Kolik jsou příjmy realitní kanceláře v roce 20X0 a 20X1?
3. Kolik jsou náklady poradenské firmy v roce 20X0 a 20X1?
4. Kolik jsou výdaje poradenské firmy v roce 20X0 a 20X1?
5. Jaké dluhy a pohledávky z operací vyplývají? Jak se nazývají? Jak budou uhrazeny?
6. Kolik je výsledek hospodaření a cash flow realitní kanceláře v roce 20X0 a 20X1?
7. Kolik je výsledek hospodaření a cash flow poradenské firmy v roce 20X0 a 20X1?

5 Zásoby

Cíl kapitoly

- účetně zachytit nakupované zásoby při jejich pořízení;
- vymezení pořizovací ceny;
- účetně zachytit a ocenit úbytek zásob při prodeji nebo při úbytku zásob do spotřeby.

Úvodní otázky

1. Jaké typy zásob znáte?
2. V jakém výkazu a v jaké jeho části byste zásoby hledali?
3. Jak se oceňují zásoby při jejich pořízení?
4. Jaké metody oceňování úbytku zásob lze použít a jaké jsou jejich výhody a nevýhody?
5. Proč se provádí inventarizace zásob?

Řešené příklady

Příklad 5.1

Společnost X se zabývá obchodováním s pískem. Dne 1. září měla na skladě 20 tun písku v pořizovací ceně 900 Kč/t, tj. v celkových pořizovacích nákladech 18 000 Kč.

Během prvního týdne září nakoupila společnost X tato množství písku:

Datum	Tuny	Pořizovací cena/t
2. 9.	48	1 000
5. 9.	32	1 050

Dne 7. září prodala společnost místnímu staviteli 60 tun písku za 1 300 Kč/t.

Vypočítejte náklady (nákupní cenu) prodaného zboží, konečný stav zboží na skladě a marži při použití těchto oceňovacích technik:

- FIFO,
- LIFO,
- vážený aritmetický průměr.

Určete, při které oceňovací technice společnost vykáže nejnižší zisk a vysvětlete proč.

Řešení

Metoda FIFO:

- náklady prodaného zboží = $20 \text{ t} \times 900 + 40 \text{ t} \times 1\,000 = 58\,000$
- konečný stav zboží = $8 \text{ t} \times 1\,000 + 32 \text{ t} \times 1\,050 = 41\,600$
- hrubá marže = $78\,000 - 58\,000 = 20\,000$

Metoda LIFO:

- náklady prodaného zboží = $32 \text{ t} \times 1050 + 28 \text{ t} \times 1000 = 61\,600$
- konečný stav zboží = $20 \text{ t} \times 1000 + 20 \text{ t} \times 900 = 38\,000$
- hrubá marže = $78\,000 - 61\,600 = 16\,400$

Metoda váženého aritmetického průměru:

- náklady prodaného zboží = $\{(20 \text{ t} \times 900 + 48 \text{ t} \times 1\,000 + 32 \text{ t} \times 1\,050) : 100 \text{ t}\} \times 60 = 996 \times 60 = 59\,760$
- konečný stav zboží = $40 \text{ t} \times 996 = 39\,840$
- hrubá marže = $78\,000 - 59\,760 = 18\,240$

Společnost by vykazala nejnižší zisk při použití metody LIFO, důvodem jsou rostoucí pořizovací ceny písku.

Příklad 5.2

Počáteční zůstatek zboží A 1 000 Kč (100 ks); počáteční zůstatek zboží B 100 Kč (10 ks); počáteční zůstatek zboží C 200 Kč (2 ks) a počáteční zůstatek zboží D 300 Kč (1 ks).

Úbytek zásob účetní jednotka stanovuje metodou váženého aritmetického průměru.

Podnik zaznamenal následující účetní případy:

1. Nákup zboží na fakturu: 100 ks zboží A po 10 Kč. Zboží zatím nebylo fyzicky přijato na sklad.
2. Preprava nakupovaného zboží A 100 Kč (faktura).
3. Příjem zboží A na sklad.
4. Nákup zboží na fakturu: 300 ks zboží B po 10 Kč. Zboží zatím nebylo fyzicky přijato na sklad.
5. Preprava nakupovaného zboží B 100 Kč (faktura).
6. Příjem zboží B na sklad.
7. Prodej zboží na fakturu za prodejní ceny:
  - 150 ks zboží A po 15 Kč/ks;
  - 1 ks zboží C za 180 Kč.
8. Při inventuře na konci roku bylo zjištěno, že zboží B je prodejné maximálně za 90 % pořizovací ceny a zboží D na skladu není. Příčina nebyla (i přes snahu) zjištěna.

Operace zaiúčtujte.

Řešení

Vážený aritmetický průměr pro vyskladnění 1 ks zboží A = $(1000 + 1100) / 200 = 10,5$

Vážený aritmetický průměr pro vyskladnění 1 ks zboží C = $200 / 2 = 100$

Dodavatelé		Pořízení zboží		Zboží	
	1) 1 000	1) 1 000	3) 1 100	PZ 1 600	7a) 1 575
	2) 100	2) 100	6) 3 100	3) 1 100	7b) 100
	4) 3 000	4) 3 000		6) 3 100	8a) 300
	5) 100	5) 100			
	KZ 4 200	KZ 0		KZ 3 825	
V - tržby za zboží		Odběratelé		OP ke zboží	
	7A) 2 250	7A) 2 250			8b) 320
	7B) 180	7B) 180			
	Σ 2 430	KZ 2 430			KZ 320
N - prodané zboží		N – znehodnocení zboží		N - manko	
7a) 1 575		8b) 320		8a) 300	
7b) 100		Σ 320		Σ 300	
Σ 1 675					

Pozn.: Konečný stav zboží ve výši 3 825 Kč se skládá ze zboží A ve výši 525 Kč (50 ks za 10,50/1 ks), zboží B ve výši 3 200 Kč (310 ks za 10,3226/1 ks) a zboží C v hodnotě 100 Kč (1 ks).

Úlohy k procvičení

Úloha 5.1

Na skladě je 5 ks zboží v celkové pořizovací ceně 10 tis. Kč. V září bylo nakoupeno 25 ks zboží v celkové ceně pořízení 90 tis. Kč, dopravce vyfakturoval 10 tis. Kč za dopravu tohoto zboží. V říjnu bylo nakoupeno dalších 10 ks zboží v celkové pořizovací ceně 50 tis. Kč (v ceně je zahrnuta i doprava zboží v ceně 10 tis. Kč). V listopadu bylo prodáno 30 ks zboží za celkem 300 tis. Kč v hotovosti.

Zaúčtujte jednotlivé transakce vyplývající ze zadání a zvolte správnou odpověď:

- Marže vyplývající z výše uvedených skutečností při použití oceňovací techniky FIFO činí (v tis. Kč):
  - 240
  - 190
  - 180
  - 170
- Marže vyplývající z výše uvedených skutečností při použití oceňovací techniky LIFO činí (v tis. Kč):
  - 240
  - 190
  - 180
  - 170

- 3) Marže vyplývající z výše uvedených skutečností při použití oceňovací techniky vážených průměrných cen činí (v tis. Kč):
- 240
  - 190
  - 180
  - 170
- 4) Konečný stav v Kč na skladě zboží je nejmenší při použití oceňovací techniky (v tis. Kč):
- FIFO
  - LIFO
  - vážených průměrných cen
  - konečný stav v Kč je stejný v každém případě
- 5) Stav v Kč na skladě zboží činí na konci **září** (v tis. Kč):
- 100
  - 110
  - 35
  - 30

[správné odpovědi: 1b, 2d, 3c, 4b, 5b]

Úloha 5.2

Společnost GUMOPLEX se zabývá výrobou sportovní obuvi. Pro výrobu své produkce externě nakupuje koženku. V období leden – březen roku 20X1 uskutečnila společnost v oblasti pořizování a vyskladňování zásob koženky následující transakce:

- 1.1.20X1 počáteční stav zásob koženky na skladě 500 m² á 60 Kč/m²,
- 18.1.20X1 nákup 300 m² koženky po 70 Kč/ m²,
- 30.1.20X1 vyskladnění 600 m² koženky pro výrobu,
- 12.2.20X1 nákup 150 m² koženky po 90 Kč/ m²,
- 28.2.20X1 nákup 270 m² koženky po 40 Kč/ m²,
- 16.3.20X1 vyskladnění 430 m² koženky pro výrobu.

Vypočítejte výši spotřebovaného materiálu pomocí metod FIFO, LIFO a váženého aritmetického průměru. V případě potřeby zaokrouhluje průměrnou cenu jednoho m² na celé desetihaléře.

Metoda FIFO

Datum	Text	Zásoba v m ²			Pořizovací cena	Zásoba v Kč		
		+	-	stav		+	-	stav
1.1.20X1	PS			500	60			
18.1.20X1	nákup	300			70			
30.1.20X1	úbytek		600					
12.2.20X1	nákup	150			90			
28.2.20X1	nákup	270			40			
16.3.20X1	úbytek		430					
Náklady na spotřebovaný materiál celkem								

Metoda LIFO

Datum	Text	Zásoba v m ²			Pořizovací cena	Zásoba v Kč		
		+	-	stav		+	-	stav
1.1.20X1	PS			500	60			
18.1.20X1	nákup	300			70			
30.1.20X1	úbytek		600					
12.2.20X1	nákup	150			90			
28.2.20X1	nákup	270			40			
16.3.20X1	úbytek		430					
Náklady na spotřebovaný materiál celkem								

Metoda váženého aritmetického průměru (VAP)

Datum	Text	Zásoba v m ²			Pořizovací cena	Zásoba v Kč			Průměrná cena
		+	-	stav		+	-	stav	
1.1.20X1	PS			500	60				
18.1.20X1	nákup	300			70				
30.1.20X1	úbytek		600						
12.2.20X1	nákup	150			90				
28.2.20X1	nákup	270			40				
16.3.20X1	úbytek		430						
Náklady na spotřebovaný materiál celkem									

[konečný zůstatek skladu v Kč: 7 600 (FIFO), 11 400 (LIFO), 11 354 (VAP)]

Úloha 5.3

Společnost ZBM obchoduje se zbožím. Počáteční zůstatek zboží na skladě na začátku roku je tvořen dvěma dodávkami z minulého roku, a sice v pořadí první dodávkou 100 ks v celkové pořizovací ceně 200 000 Kč a v pořadí druhou dodávkou 50 ks v celkové pořizovací ceně 110 000 Kč. Zboží je zaměnitelné a všechny dodávky jsou skladovány společně. Pro ocenění vyskladňovaného zboží účetní jednotka používá techniku FIFO.

Během prvních dvou měsíců účetního období se se zbožím uskutečnily tyto operace:

1. Prodej 110 ks za 253 000 Kč na fakturu. Doprava zboží k zákazníkovi stála 5 000 Kč (faktura od dopravce)
2. Nákup 100 ks celkem za 170 000 Kč na fakturu; doprava zboží do skladu společnosti ZBM činila 10 000 Kč (faktura od dopravce)
3. Prodej 60 ks zboží celkem za 132 000 Kč na fakturu, zákazník si zboží odvezl sám.

Na skladě se dle zjištění z inventury provedené na konci roku nacházelo 75 ks zboží. Příčina toho, proč zboží chybí, nebyla zjištěna (s největší pravděpodobností se jednalo o krádež).

Mimo výše uvedených operací se ve zbývajících částech účetního období se zbožím neobchodovalo. Na konci roku společnost dospěla k názoru, že zboží je za danou cenu s ohledem na vývoj trhu neprodejná a rozhodla se snížit prodejní cenu na 1 500 Kč/kus.

Stanovte náklady na prodané zboží, marži a zisk uvedené společnosti. Sestavte výsledovku.

[zisk = 2 500 Kč]

6 Účelové členění nákladů

Cíl kapitoly

- pochopení rozdílu mezi členěním nákladů dle druhu a dle účelu;
- pochopení vlivu výroby výrobků na výnosy a náklady.

Úvodní otázky

1. Definujte základní odlišnosti mezi členěním nákladů podle druhů a členěním nákladů podle účelu.
2. Charakterizujte a odlište provozní a finanční část výsledovky, uveďte příklady provozních a finančních nákladů a výnosů.
3. Porovnejte vypovídací schopnost výsledovky založené na účelovém členění nákladů a na druhovém členění nákladů.

Řešené příklady

Příklad 6.1

Pan Sova je majitelem malého obchodu. K 1. 1. 20X1 jsou na účtech jeho podniku následující stavby v tis. Kč:

- pokladna 20, základní kapitál 1 290, zboží 60, dodavatelé 40, budova 2 500, oprávky k budově 500, běžný účet 250, bankovní úvěr u banky 1 000.

Během ledna 20X1 se uskutečnily následující účetní operace v tis. Kč:

1. Nákup zboží zaplacen hotově 10, zboží převzato na sklad.
2. Došla faktura za elektrickou energii v prodejně 3 (spotřeba energie vynaložená na správu je zanedbatelná).
3. Zúčtovány odpisy budovy, ve které je umístěna prodejna, částka 1.
4. Zúčtovány mzdy – prodavač 9, účetní 11.
5. Ze skladu vydáno prodané zboží v nákupní ceně 60.
6. Tržby za prodané zboží (viz předchozí operace) 90 v hotovosti.
7. V hotovosti byla zaplacená reklama na prodejnu 2. Reklama vyšla v tisku.
8. Pan Sova vložil na běžný účet další vklad do svého podnikání 300.
9. Splátka úvěru z běžného účtu 500 (částka včetně úroku ve výši 20).

Otevřete účty, zaiúčtujte v účelovém členění nákladů, sestavte výsledovku za měsíc leden a rozvahu k 31. 1. 20X1, vypočítejte a interpretujte ukazatel hrubé obchodní marže.

Řešení (operace zaiúčtované v tis. Kč)

Pokladna		Zboží		N - prodané zboží	
PZ 20	1) 10	PZ 60	5) 60	5) 60	
6) 90	7) 2	1) 10			
KZ 98		KZ 10		Σ 60	

Běžný účet		Dodavatelé		N – administrativní (správní)	
PZ 250	9) 500		PZ 40	4) 11	
8) 300			2) 3		
KZ 50			KZ 43	Σ 11	
Budova		Oprávky k budově		N – prodejní (odbytové)	
PZ 2 500			PZ 500	2) 3	
			3) 1	3) 1	
				4) 9	
				7) 2	
KZ 2 500			KZ 501	Σ 15	
Zaměstnanci		V - tržby za zboží		Základní kapitál	
	4) 20		6) 90		PZ 1 290
					8) 300
	KZ 20		Σ 90		KZ 1 590
Bankovní úvěr				N – úroky	
	9) 480		PZ 1 000	9) 20	
			KZ 520	Σ 20	

Výsledovka podniku pany Sovy za leden 20X1	tis. Kč
Tržby za prodané zboží	90
Náкупní cena prodaného zboží	- 60
Marže	30
Administrativní (správní) náklady	- 11
Prodejní (odbytové) náklady	- 15
Provozní zisk	4
Úroky	- 20
Výsledek hospodaření (ztráta)	- 16

Rozvaha podniku pana Sovy k 31. 1. 20X1 v tis. Kč

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Budova	2 500	Základní kapitál	1 590
- oprávky k budově	- 501	Výsledek hospodaření (ztráta)	-16
Zboží	10	Bankovní úvěr	520
Běžný účet	50	Dodavatelé	43
Hotovost	98	Zaměstnanci	20
Aktiva celkem	2 157	Pasiva celkem	2 157

Příklad 6.2

Podnik Amigo má k 1. 1. 20X1 tyto položky aktiv a pasiv v mil. Kč:

- dodavatelé 70, běžný účet 220, dlouhodobá aktiva 1 100, oprávky k dlouhodobým

aktivům 100, základní kapitál 1 100, pohledávky za odběrateli 100, materiál 150, dluhy vůči zaměstnancům 300. Podnik se dělí na tři divize: výroba, správa a odbyt.

Během období se uskutečnily tyto hospodářské operace v mil. Kč:

1. Dodavatel dodal a vyfakturoval materiál 50.
2. Faktura od dodavatele byla uhrazena z běžného účtu 50.
3. Čerpáním krátkodobého bankovního úvěru uhrazena faktura od dodavatele 40.
4. Do výroby vydán ze skladu materiál za 35.
5. Zúčtovány hrubé mzdy 40, z toho zaměstnanci divize výroba 30, zaměstnanci divize správy 5, zaměstnanci divize odbytu 5.
6. Odpisy dlouhodobých aktiv 5, z toho výrobní zařízení a budovy 4, dlouhodobá aktiva užívaná divizí správa 1.
7. Došla faktura za spotřebu energie 10, z toho spotřeba energie ve výrobě 9, spotřeba energie v divizi správa 1.
8. Prodána polovina vyrobených výrobků, zaslány faktury odběratelům 100.
9. Další vklad majitele do podniku 350 složen na běžný účet.
10. Z výpisu úvěrového účtu zjištěno, že z úvěru (viz op. č. 3) do konce roku naběhly úroky ve výši 2.

Zaúčtujte uvedené operace (využijte členění nákladů podle účelu) za předpokladu, že v podniku NEEXISTUJE nedokončená výroba (resp. výrobní cyklus je tak krátký, že výrobky jsou ihned dokončeny). Zjistěte výsledek hospodaření, sestavte rozvahu a výsledovku.

Řešení (operace zaúčtované v mil. Kč)

Materiál		Odběratelé		Základní kapitál	
PZ 150	4) 35	PZ 100			PZ 1 100
1) 50		8a) 100			10) 350
KZ 165		KZ 200			KZ 1 450

Zaměstnanci		Dlouhodobá aktiva		Oprávký k DA	
	PZ 300	PZ 1 100			PZ 100
	5) 40				6) 5
	KZ 340	KZ 1 100			KZ 105

Běžný účet		N – úroky		Krátkodobý úvěr	
PZ 220	2) 50	10)	2		3) 40
10) 350					10) 2
KZ 520		Σ	2		KZ 42

N – administrativní (správní)		Výrobky		Dodavatelé	
5) 5		4) 35	8b) 39	2) 50	PZ 70
6) 1		5) 30		3) 40	1) 50
7) 1		6) 4			7) 10
		7) 9			
Σ 7		KZ 39			KZ 40

N – Prodejní (odbytové)		N - Prodané výrobky		V- Tržby za výrobky	
5) 5		8b) 39			8a) 100
Σ 5		Σ 39			Σ 100

Výsledovka podniku Amigo za rok 20X1	mil. Kč
Tržby za prodané výrobky	100
Náklady na prodané výrobky	- 39
Marže	61
Administrativní (správní) náklady	- 7
Prodejní (odbytové) náklady	- 5
Provozní zisk	49
Úroky	-2
Výsledek hospodaření (zisk)	47

Rozvaha podniku Amigo k 31. 12. 20X1 v mil. Kč

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Dlouhodobá aktiva	1 100	Základní kapitál	1 450
- oprávky k DA	-105	Výsledek hospodaření (zisk)	47
Materiál	165	Krátkodobý úvěr	42
Výrobky	39	Dodavatelé	40
Pohledávky za odběrateli	200	Zaměstnanci	340
Běžný účet	520		
Aktiva celkem	1 919	Pasiva celkem	1 919

Příklad 6.3

Modifikace Příkladu 6.2. Výchozí zadání stejné, změny nastávají od operace 8.

Během období se uskutečnily tyto hospodářské operace v mil. Kč:

1. Dodavatel dodal a vyfakturoval materiál 50.
2. Faktura od dodavatele byla uhrazena z běžného účtu 50.
3. Čerpáním krátkodobého bankovního úvěru uhrazena faktura od dodavatele 40.
4. Do výroby vydán ze skladu materiál za 35.
5. Zúčtovány hrubé mzdy 40, z toho zaměstnanci ve výrobě 30, zaměstnanci správy podniku 5, zaměstnanci odbytu 5.
6. Odpisy dlouhodobých aktiv 5, z toho výrobní zařízení a budovy 4, dlouhodobá aktiva užívaná pro správu podniku 1.
7. Došla faktura za spotřebu energie 10, z toho spotřeba energie ve výrobě 9, spotřeba energie ve správní divizi 1.
8. Polovina rozpracovaných výrobků byla dokončena a převedena na sklad, oceňte skutečnými náklady výroby.
9. Prodány výrobky, fakturovaná částka odběratelům 38.
10. Úbytek prodaných výrobků ve vlastních nákladech 30.
11. Vklad majitele do podniku (do základního kapitálu) 350 složen na běžný účet.

12. Z výpisu úvěrového účtu zjištěno, že z úvěru (viz op. č. 3) do konce roku naběhly úroky ve výši 2.

Zaúčtujte uvedené operace (využijte členění nákladů podle účelu) za předpokladu EXISTENCE nedokončené výroby (tj. z důvodu delšího výrobního cyklus podnik eviduje nedokončenou výrobu). Zjistěte výsledek hospodaření, sestavte rozvahu a výsledovku.

Řešení (operace zaúčtované v mil. Kč)

Materiál		Odběratelé		Základní kapitál	
PZ 150	4) 35	PZ 100			PZ 1 100
1) 50		9) 38			11) 350
KZ 165		KZ 138			KZ 1 450
Zaměstnanci		Dlouhodobá aktiva		Oprávký k DA	
	PZ 300	PZ 1 100			PZ 100
	5) 40				6) 5
	KZ 340	KZ 1 100			KZ 105
Běžný účet		N – úroky		Krátkodobý úvěr	
PZ 220	2) 50	12) 2			3) 40
11) 350					12) 2
KZ 520		Σ 2			KZ 42
N – administrativní (správní)		Nedokončená výroba		Dodavatelé	
5) 5		4) 35	8) 39	2) 50	PZ 70
6) 1		5) 30		3) 40	1) 50
7) 1		6) 4			7) 10
		7) 9			
Σ 7		KZ 39			KZ 40
N – prodejní (odbytové)		Výrobky		V- tržby za výrobky	
5) 5		8) 39	10) 30		9) 38
Σ 5		KZ 9			Σ 38
N - prodané výrobky					
		10) 30			
		Σ 30			

Výsledovka podniku Amigo za rok 20X1	mil. Kč
Tržby za prodané výrobky	38
Náklady na prodané výrobky	- 30
Marže	8
Administrativní (správní) náklady	- 7
Prodejní (odbytové) náklady	- 5
Provozní ztráta	- 4
Úroky	-2
Hospodářský výsledek (ztráta)	-6

Rozvaha podniku Amigo k 31. 12. 20X1 v mil. Kč

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Dlouhodobá aktiva	1 100	Základní kapitál	1 450
- oprávky k DA	-105	Výsledek hospodaření (ztráta)	- 6
Materiál	165		
Nedokončená výroba	39		
Výrobky	9	Krátkodobý úvěr	42
Pohledávky za odběrateli	138	Dodavatelé	40
Běžný účet	520	Zaměstnanci	340
Aktiva celkem	1 866	Pasiva celkem	1 866

Úlohy k procvičení

Úloha 6.1

Prodejna potravin Brouček, s.r.o. má k 1. 1.20X1 následující složení majetku a zdrojů krytí v tis Kč:

- zásoby zboží 970, dluhy vůči dodavatelům 460, budova prodejny 1 000, oprávky k budově 720, běžný účet 2 500, základní kapitál 2 400, zisky minulých let 890.

V průběhu roku se odehrály následující transakce v tis Kč:

1. Byl nakoupen dodávkový automobil na fakturu za 1 800.
2. Bylo nakoupeno zboží celkem za 1 550 na fakturu.
3. Prodáno zboží na fakturu celkem za 1 720, nákupní cena prodaného zboží 1 570.
4. Byly zúčtovány mzdy prodavačů ve výši 120.
5. Veškeré dlužné mzdy byly vyplaceny z BÚ.
6. Spotřeba elektrické energie v prodejně byla dle přijaté faktury 60.
7. Byly zúčtovány odpisy prodejní budovy 36.
8. Z běžného účtu byl zaplacen dluh vůči dodavatelům ve výši 1 900.

Sestavte počáteční rozvahu, zaúčtujte uvedené transakce v systému účtů využívajících účelového členění nákladů, sestavte konečnou rozvahu a výsledovku.

[výsledek hospodaření = -66 tis. Kč, bilanční suma = 5 194 tis. Kč]

Úloha 6.2

Výrobní podnik Marek a Poláček, v.o.s. zahajuje svou činnost, v rámci které bude vyrábět jeden druh výrobků. Stav aktiv a pasiv v podniku k 1. 12. 20X1 v tis. Kč:

- dlouhodobá aktiva 3 000, základní kapitál 4 355, dodavatelé 200, běžný účet 1 000, materiál 555.

Do konce měsíce se odehrály následující operace v tis. Kč:

1. Spotřeba materiálu ve výrobě ve výši 480.
2. Zúčtovány mzdy výrobních pracovníků 300 a účetní ve výši 30.
3. Odpisy dlouhodobých aktiv užívaných ve výrobě 55, odpisy prodejny a jejího zařízení 15.
4. Došla faktura za energii spotřebovanou ve výrobě 80.
5. Dokončené výrobky předány na sklad (doplňte ocenění skutečnými vlastními náklady (vyrobena 100 ks, všechny výrobky byly dokončeny).
6. Odběrateli předáno a vyfakturováno 40 ks výrobků za celkovou prodejní cenu 400.

Sestavte počáteční rozvahu podniku. Zaúčtujte výše uvedené účetní operace v systému účtů s účelovým členěním nákladů, sestavte výsledovku za prosinec a konečnou rozvahu k 31. 12. 20X1.

Počáteční rozvaha ..... k 1. 12. 20X1 (tis. Kč)

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Aktiva celkem		Pasiva celkem	

Bankovní účet	Základní kapitál	V - tržby za výrobky
Nedokončené výrobky	Výrobky	N – na prodané výrobky
Materiál	Zaměstnanci	N – prodejní (odbytové)
Dodavatelé	Dlouhodobá aktiva	N – administrativní (správní)
Odběratelé	Oprávky k dl. aktivům	

Výsledovka podniku ..... za	tis. Kč
Tržby za prodané výrobky	
Náklady na prodané výrobky	
Marže	
Administrativní (správní) náklady	
Prodejní (odbytové) náklady	
Zisk/Ztráta	

Rozvaha ..... k 31. 12. 20X1 (tis. Kč)

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Aktiva celkem		Pasiva celkem	

[bilanční suma = 4 954 tis. Kč, VH = - 11 tis. Kč]

Úloha 6.3

Podnik pana Maříka má k 1. 1. 20X1 tyto zůstatky na účtech v tis. Kč:

- materiál 100 (50 kg), výrobky 100 (20 ks), stroje a zařízení 1 200, běžný účet 800, oprávky ke strojům a zařízení 200, základní kapitál 2 000.
- Pan Mařík při vyskladňování zásob (materiálu i výrobků) používá techniku FIFO.

Za účetní období se odehrály následující účetní operace v tis. Kč:

1. Došla faktura za nákup materiálu 120 (50 kg).
2. Spotřeba materiálu ve výrobě 60 kg.
3. Obdržena faktura za aktuální nájem provozního areálu 180, z toho nájem tovární haly činí 80 %, zbytek připadá na správní budovu.
4. Došla faktura za spotřebu elektrické energie v tovární hale 12, v správní budově 3.
5. Zúčtování odpisů výrobních zařízení 150.
6. Faktura za noční ostrahu 10.
7. Banka poskytla podniku dlouhodobý úvěr 300. Peníze přijaty na běžný účet.
8. Zúčtování nárok zaměstnanců na mzdu 100 (z toho zaměstnanci odbytu 10, zaměstnanci správy 20, zbytek mzdy výrobních pracovníků).
9. Polovina nedokončené výroby byla dokončena a převedena na sklad hotových výrobků (100 ks).
10. Prodej výrobků: vyskladněno k zákazníkovi 70 ks výrobků. Zaslána faktura odběrateli za prodané výrobky 400.
11. Z výpisu úvěrového účtu zjištěno, že z úvěru (viz op. č. 7) do konce roku naběhly úroky ve výši 5.

Určete, které účetní doklady jsou potřebné k zúčtování předchozích účetních operací. Zaučtujte v systému účtů s účelovým členěním nákladů. Sestavte konečnou rozvahu a výsledovku.

[bilanční suma = 2 821 tis. Kč, VH = 91 tis. Kč]

7 Druhové členění nákladů (s důrazem na výrobu)

Cíl kapitoly

- seznámit se s logikou účtování a vykazování výroby v druhovém členění nákladů;
- pochopit význam „změny stavu výrobků“.

Úvodní otázky

1. Definujte základní odlišnosti mezi členěním nákladů podle druhů a členěním nákladů podle účelu.
2. Jaký význam má položka „změna stavu zásob vlastní výroby“ (respektive položka „úprava nákladů o změnu stavu nedokončené výroby a výrobků“) vykazovaná ve výsledovce sestavené v členění nákladů podle druhů?
3. Bude výsledovka čistě obchodního podniku (tj. podniku zabývajícího se nákupem a prodejem zboží) obsahovat výše zmíněnou položku „změna stavu zásob“?

Řešené příklady

Příklad 7.1

Pan Sova je majitelem malého obchodu. K 1. 1. 20X1 jsou na účtech jeho podniku následující stavy v tis. Kč:

- pokladna 20, základní kapitál 1 000, nerozdělený zisk minulých let 290, zboží 60, dodavatelé 40, budova 2 500, oprávky k budově 500, běžný účet 250, úvěr u banky 1 000.

Během ledna 20X1 se uskutečnily následující účetní operace v tis. Kč:

1. Nákup zboží zaplacen hotově 10, zboží převzato na sklad.
2. Došla faktura za elektrickou energii v prodejně 3.
3. Zúčtovány odpisy budovy, ve které je umístěna prodejna, částka 1.
4. Zúčtovány mzdy – prodavač 9, účetní 11.
5. Ze skladu vydáno prodané zboží v nákupní ceně 60.
6. Tržby za prodané zboží (viz předchozí operace) 90 v hotovosti.
7. V hotovosti byla zaplacená reklama prodejně 2. Reklama vyšla v tisku.
8. Pan Sova vložil na běžný účet vklad do základního kapitálu 300.
9. Splátka úvěru z běžného účtu 500 (částka včetně úroku ve výši 20).

Otevřete účty a zaičtujte při využití druhového členění nákladů, sestavte rozvahu k 31. 1. 20X1 a výsledovku za měsíc leden, vypočítejte a interpretujte ukazatel hrubé obchodní marže. Porovnejte toto řešení s řešením Příkladu 6.1. Zaměřte se zejména na výsledovku a nákladové účty.

Řešení (operace zaúčtované v tis. Kč)

Pokladna		Zboží		N - prodané zboží	
PZ 20	1) 10	PZ 60	5) 60	5) 60	
6) 90	7) 2	1) 10			
KZ 98		KZ 10		Σ 60	
Běžný účet		Dodavatelé		N - služby (reklama)	
PZ 250	9) 500		PZ 40	7) 2	
8) 300			2) 3		
KZ 50			KZ 43	Σ 2	
Budova		Oprávký k budově		N - spotřeba el. energie	
PZ 2 500			PZ 500	2) 3	
			3) 1		
KZ 2 500			KZ 501		N) 3
Zaměstnanci		V - tržby za zboží		Základní kapitál	
	4) 20		6) 90		PZ 1 000
					8) 300
	KZ 20		Σ 90		KZ 1 300
N - odpisy		Bankovní úvěr		N - mzdy	
3) 1		9) 480	PZ 1 000	4) 20	
Σ 1			KZ 520	Σ 20	
		Zisk minulých let		N - úroky	
			PZ 290	4) 20	
			KZ 290	Σ 20	

Výsledovka podniku pana Sovy za leden 20X1	tis. Kč
Tržby za prodané zboží	90
Nákupní cena prodaného zboží	- 60
Marže	30
Spotřeba elektrické energie	- 3
Mzdy	- 20
Odpisy	- 1
Nakupované služby	- 2
Provozní zisk	4
Úroky	- 20
Ztráta	- 16

Rozvaha podniku pana Sovy k 31. 1. 20X1 (tis. Kč)

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Budova	2 500	Základní kapitál	1 300
- oprávký k budově	- 501	Zisk minulých let	290
		Výsledek hospodaření (ztráta)	- 16
Zboží	10	Bankovní úvěr	520
Běžný účet	50	Dodavatelé	43
Hotovost	98	Zaměstnanci	20
Aktiva celkem	2 157	Pasiva celkem	2 157

Příklad 7.2

Podnik Amigo má k 1. 1. 20X1 tyto položky aktiv a pasiv v mil. Kč:

- dodavatelé 70, běžný účet 220, dlouhodobá aktiva 1 100, oprávký k dlouhodobým aktivům 100, základní kapitál 1 100, pohledávky za odběrateli 100, materiál 150, dluhy vůči zaměstnancům 300.

Během roku 20X1 se uskutečnily tyto transakce v mil. Kč:

1. Dodavatel dodal a vyfakturoval materiál 50.
2. Faktura od dodavatele byla uhrazena z běžného účtu 50.
3. Čerpáním krátkodobého bankovního úvěru uhrazena faktura od dodavatele 40.
4. Do výroby vydán ze skladu materiál za 35.
5. Zúčtovány hrubé mzdy 40, z toho zaměstnanci ve výrobě 30, zaměstnanci správy podniku 5, zaměstnanci odbytu 5.
6. Odpisy dlouhodobých aktiv 5, z toho výrobní zařízení a budovy 4, dlouhodobá aktiva užívaná pro správu podniku 1.
7. Došla faktura za spotřebu energie 10, z toho spotřeba energie ve výrobě 9 a spotřeba energie ve správním středisku 1.
8. Prodána polovina vyrobených výrobků, odběratelům vystavena faktura 100.
9. Vklad majitele do podniku (do základního kapitálu) 350 složen na běžný účet.
10. Z výpisu úvěrového účtu zjištěno, že z úvěru (viz op. č. 3) do konce roku naběhly úroky ve výši 2.

Zaúčtujte uvedené operace (využijte členění nákladů podle druhu) za předpokladu, že v podniku NEEXISTUJE nedokončená výroba (resp. výrobní cyklus je tak krátký, že výrobky jsou ihned dokončeny). Zjistěte výsledek hospodaření, sestavte rozvahu k 31.12.20X1 a výsledovku za rok 20X1.

Řešení (operace zaúčtované v mil. Kč)

Materiál		Odběratelé		Základní kapitál	
PZ 150	4) 35	PZ 100			PZ 1 100
1) 50		8b) 100			9) 350
KZ 165		KZ 200			KZ 1 450

Zaměstnanci		Dlouhodobá aktiva		Oprávky k DA	
	PZ 300		PZ 1 100		PZ 100
	5) 40				6) 5
	KZ 340		KZ 1 100		KZ 105
Běžný účet		Výrobky		Krátkodobý úvěr	
PZ 220	2) 50	8a) 78	8c) 39		3) 40
9) 350					10) 2
KZ 520		KZ 39			KZ 42
N – spotřeba materiálu		N - úroky		N - ZS výrobků	
4) 35		10) 2		8c) 39	8a) 78
Σ 35		Σ 2			ZS 39
N - odpisy		N - spotřeba el. energie		V- tržby za výrobky	
6) 5		7) 10			8b) 100
Σ 5		Σ 10			Σ 100
N - mzdy				Dodavatelé	
5) 40				2) 50	PZ 70
				3) 40	1) 50
					7) 10
Σ 40					KZ 40

Výsledovka podniku Amigo za rok 20X1 (mil. Kč)	
Výnosy	
Tržby za prodané výrobky	100
Náklady	
Spotřeba materiálu	- 35
Spotřeba elektřiny	- 10
Odpisy	- 5
Mzdy	- 40
Změna stavu výrobků	+ 39
Provozní zisk	49
Úroky	- 2
Zisk za účetní období	47

Rozvaha podniku Amigo k 31. 12. 20X1 (mil. Kč)

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Dlouhodobá aktiva	1 100	Základní kapitál	1 450
- oprávky k DA	-105	Výsledek hospodaření (zisk)	47
Materiál	165	Krátkodobý úvěr	42
Výrobky	39	Dodavatelé	40
Pohledávky za odběrateli	200	Zaměstnanci	340
Běžný účet	520		
Aktiva celkem	1 919	Pasiva celkem	1 919

Příklad 7.3

Modifikace Příkladu 7.2. Výchozí zadání stejné, změny nastávají od operace 8 (rozšíření o nedokončenou výrobu).

Během roku 20X1 se uskutečnily tyto transakce v mil. Kč:

1. Dodavatel dodal a vyfakturoval materiál 50.
2. Faktura od dodavatele byla uhrazena z běžného účtu 50.
3. Čerpáním krátkodobého bankovního úvěru uhrazena faktura od dodavatele 40.
4. Do výroby vydán ze skladu materiál za 35.
5. Zúčtovány hrubé mzdy 40, z toho zaměstnanci ve výrobě 30, zaměstnanci správy podniku 5, zaměstnanci odbytu 5.
6. Odpisy dlouhodobých aktiv 5, z toho výrobní zařízení a budovy 4, dlouhodobá aktiva užívaná pro správu podniku 1.
7. Došla faktura za spotřebu energie 10, z toho spotřeba energie ve výrobě 9 a spotřeba energie ve správním středisku 1.
8. Zachycení rozpracované výroby ve vlastních nákladech; polovina výrobků dokončena a převedena do skladu hotových výrobků.
9. Prodány výrobky, fakturovaná částka odběratelům 38.
10. Úbytek prodaných výrobků ve vlastních nákladech 30.
11. Vklad majitele do podniku (do základního kapitálu) 350 složen na běžný účet.
12. Z výpisu úvěrového účtu zjištěno, že z úvěru (viz op. č. 3) do konce roku naběhly úroky ve výši 2.

Zaúčtujte uvedené operace (využijte členění nákladů podle druhu) za předpokladu EXISTENCE nedokončené výroby (tj. z důvodu delšího výrobního cyklu podnik eviduje nedokončenou výrobu). Zjistěte výsledek hospodaření, sestavte rozvahu k 31.12.201X1 a výsledovku za rok 20X1.

Řešení (operace zaúčtované v mil. Kč)

Materiál		Odběratelé		Základní kapitál	
PZ 150	4) 35	PZ 100			PZ 1 100
1) 50		9) 38			11) 350
KZ 165		KZ 138			KZ 1 450

Zaměstnanci		Dlouhodobá aktiva		Oprávky k DA	
	PZ 300		PZ 1 100		PZ 100
	5) 40				6) 5
	KZ 340		KZ 1 100		KZ 105
Běžný účet		Výrobky		Krátkodobý úvěr	
PZ 220	2) 50	8c) 39	10) 30		3) 40
11) 350					12) 2
KZ 520		KZ 9			KZ 42
N – spotřeba materiálu		Nedokončená výroba		N - spotřeba el. energie	
4) 35		8a) 78	8b) 39	7) 10	
Σ 35		KZ 39		Σ 10	
N - odpisy		N - ZS výrobků		V- tržby za výrobky	
6) 5		10) 30	8c) 39		9) 38
Σ 5			ZS 9		Σ 38
N - mzdy		N - ZS NV		Dodavatelé	
5) 40		8b) 39	8a) 78	2) 50	PZ 70
				3) 40	1) 50
					7) 10
Σ 40			ZS 39		KZ 40
N - úroky					
12) 2					
Σ 2					

Výsledovka podniku Amigo za rok 20X1 (mil. Kč)	
Výnosy	
Tržby za prodané výrobky	38
Náklady	
Spotřeba materiálu	- 35
Spotřeba elektřiny	- 10
Odpisy	- 5
Mzdy	- 40
Změna stavu NV	+ 39
Změna stavu výrobků	+ 9
Provozní ztráta	- 4
Úroky	- 2
Ztráta za účetní období	- 6

Rozvaha podniku Amigo k 31. 12. 20X1 (mil. Kč)

Aktiva	Částka	Pasiva	Částka
Dlouhodobá aktiva	1 100	Základní kapitál	1 450
- oprávky k DA	-105	Výsledek hospodaření (ztráta)	- 6
Materiál	165	Krátkodobý úvěr	42
Nedokončená výroba	39	Dodavatelé	40
Výrobky	9	Zaměstnanci	340
Pohledávky za odběrateli	138		
Běžný účet	520		
Aktiva celkem	1 866	Pasiva celkem	1 866

Úlohy k procvičení

Úloha 7.1

Stavební společnost staví během roku 20X1 garáže na prodej:

1. Spotřeba materiálu při výstavbě 30 000.
2. Odpisy dlouhodobého majetku využitého při stavbě 2 000.
3. Nárok na mzdy stavebních dělníků 10 000.
4. Spotřeba energie na stavbě – faktura 3 000.
5. Garáže byly dostavěny a zkolaudovány.

Stavební společnost během roku 20X2 veškeré garáže prodala za 70 000.

Zjistěte výsledek hospodaření v obou letech a pro oba roky sestavte účelovou a druhovou výsledovku.

[zisk za rok 20X1 = 0, zisk za rok 20X2 = 25 000]

Úloha 7.2

Účetní jednotka ĎÁBLÍK se zabývá výrobou ložisek. V měsíci březnu podnik vyrobil 50 000 ložisek, přičemž na výrobu vynaložil celkové náklady ve výši 400 000 Kč. ĎÁBLÍK prodává svým spokojeným zákazníkům ložiska za jednotkovou cenu 12 Kč/ks.

Stanovte výsledek hospodaření podniku za předpokladu účelového členění nákladů, jestliže podnik:

- a) prodal veškerou produkci,
- b) prodal 75 % vyrobených ložisek,
- c) neprodal nic.

Proveďte totéž pro druhové členění nákladů. Sestavte schematické výsledovky v obou typech členění nákladů.

[a) VH = 200 000, b) VH = 150 000, c) VH = 0]

Úloha 7.3

Společnost Ambrož, v.o.s. se zabývá provozováním mlýna Bouchalky (nedokončená výroba neexistuje) a má vlastní prodejnu potravin. K 1. 1. 20X1 má na účtech tyto zůstatky v tis. Kč:

- běžný účet 1 000, stroje a zařízení (již odepsány z 50 %) v pořizovací ceně 400, budovy v pořizovací ceně 3 000 (odepsány z 10 %), pozemek v hodnotě 1 330, základní kapitál 5 000, zboží (potraviny v prodejně) 500, výrobky (namletá mouka) 200, peníze v hotovosti 100, dluhy vůči dodavatelům 650, obalový materiál 20, zisk minulých let 400.

Během účetního období (do 31. 12. 20X1) se uskutečnily tyto transakce, řazené v časové posloupnosti v tis. Kč:

1. Nákup patentu (výrobní technologie) na obchodní úvěr 80.
2. Došla faktura za nákup pšenice určené k dalšímu zpracování (mletí) 10 tun celkem za 300.
3. Úhrada dluhů vůči dodavatelům z běžného účtu 650.
4. Došla faktura za elektrickou energii 300, z toho spotřeba energie ve výrobě 250, spotřeba energie ve správním středisku 50.
5. Došla faktura za nákup 8 tun pšenice celkem za 224.
6. Ve výrobě bylo spotřebováno 12 tun pšenice v částce 356.
7. Z jedné poloviny spotřebován balicí materiál na balení mouky.
8. Prodej zboží: platba za zboží přijata v hotovosti 450, nákupní cena prodaného zboží 380.
9. Zúčtován nárok zaměstnanců na mzdy 700, z toho pracovníci ve správě 200, pracovníci ve výrobě 440, pracovníci v odbytu 60.
10. Odpisy výrobní budovy 20, odpisy mlecích strojů 3, odpisy balicí linky 1, odpisy počítačů užívaných ve správním středisku 1, odpisy patentu týkajícího se výrobní technologie 20.
11. Prodána mouka na fakturu za 1 100, po vyskladnění mouky činí její konečný zůstatek na skladě 600.

Zaučtujte transakce v účtovém systému založeném na druhovém členění nákladů. Sestavte konečnou rozvahu a výsledovku. Na základě zadaných informací sestavte (bez účtování) účelovou výsledovku.

[VH = 159 tis. Kč]

Úloha 7.4

Výrobní podnik Kaplan a spol. má na počátku účetního období:

- stav peněz v pokladně 1 500, dlouhodobá aktiva ve výši 2 000, oprávky k dlouhodobým aktivům 500, základní kapitál ve výši 2 000, zisk minulých let 1 000.

Podnik v průběhu účetního období:

1. Uskutečnil nákup materiálu, v hotovosti placeno 800.
2. Vynaložil následující náklady:
  - a) náklady na výrobu výrobků 1 200 (z toho spotřebovaný materiál 700, mzdy 400, odpisy 100),

- b) náklady na správu 300 (z toho mzdy správních zaměstnanců 200, spotřebovaný materiál 50, odpisy 50),
  - c) náklady na odbytu 200 (z toho náklady na mzdy zaměstnanců odbytu 100, spotřebovaný materiál 50, odpisy 50).
3. Veškeré mzdy byly pracovníkům vyplaceny.
  4. V průběhu účetního období byla dokončena část výrobků (vlastní náklady dokončených výrobků 700) a polovina z dokončených výrobků byla prodána, tržba za prodané výrobky byla zaplacená v hotovosti ve výši 900.

Zaúčtujte v účelovém a druhovém členění nákladů. Sestavte výsledovky.

[VH = 50]

Úloha 7.5

Podnik pana Quida (kovovýroba) má k 1. dni účetního období tato aktiva a pasiva:

- dlouhodobá aktiva 10 000, oprávky k dlouhodobým aktivům 4 000, zásoby materiálu 1 500, nedokončené výrobky 500, hotové výrobky 1 000, bankovní účet 800, dlouhodobý bankovní úvěr 600, peníze v pokladně 200, základní kapitál 6 000, zisky minulých let 3 400.

Během období došlo k následujícím událostem:

1. Došla faktura od dodavatele za spotřebu energie 300 (z toho ve výrobě 250, ostatní energie byla vynaložena ve správním středisku).
2. Ve výrobě byl spotřebován materiál za 500.
3. Odpisy dlouhodobých aktiv činily za období 1 000 (z toho výrobní zařízení 700, odpisy dlouhodobých aktiv užívaných ve správě ve výši 300).
4. Nárok zaměstnanců na mzdy 1 200 (zaměstnanci ve výrobě 800, zaměstnanci správy podniku 400).
5. Z běžného účtu bylo zaplacené nájemné za administrativní budovu 100.
6. Poté, co byl zaznamenán přírůstek nedokončené výroby v tomto období, 1/2 veškeré nedokončené výroby (včetně nedokončené výroby z minulého období) byla dokončena.
7. 3/5 hotových výrobků (včetně výrobků, které zbyly na skladě z minulého období) byly prodány odběratelům za fakturovanou cenu 2 420.

Zaúčtujte operace v běžném období za předpokladu, že se:

- užívá druhového členění nákladů;
- užívá účelového členění nákladů (rozlišujte náklady na prodané výrobky a administrativní náklady).

V obou případech zjistěte výsledek hospodaření daného období, celkové náklady a celkové výnosy. Výsledky obou variant porovnejte.

[VH = 145]

Úloha 7.6

Podnikatel Šikula poskytuje opravárenské služby ve vlastní autoopravně. Přehled stavu jeho aktiv, dluhů a vlastního kapitálu v tis. Kč k 1. 1. 20X1:

- budova 2 000, oprávky budovy 400, materiál na skladě 135, dodávkový automobil se speciální úpravou na pojízdnou dílnu 2 650, oprávky automobilu 820, počítač 60, oprávky k počítači 40, běžný účet 200, peníze v hotovosti 67, dluhy vůči zaměstnancům 25, dlouhodobý úvěr 2 768, dluhy vůči dodavatelům 68, základní kapitál 500, zisk minulých let 491.

V lednu se odehrály následující transakce (v tis. Kč):

1. Do opravy bylo přijato nákladní vozidlo, podle záznamů z přijímacího protokolu je předběžný rozpočet ceny opravy 80.
2. Na opravu byl spotřebován materiál 26.
3. Zúčtovány mzdy zaměstnanců – zaměstnanci provádějící opravy 27, mzda účetní 10.
4. Veškeré mzdy byly vyplaceny v hotovosti.
5. Došla faktura za uskutečněnou reklamu v tisku 8.
6. Došla faktura za spotřebu elektrické energie v lednu 15 (energie je spotřebována zejména v dílně při opravách, spotřeba energie v kanceláři je zanedbatelná).
7. Z běžného účtu bylo zaplacené dodavatelům 68.
8. Měsíční odpis auta 10, budovy (ve které je umístěna opravná) 3, počítače (používaného zejména pro vedení účetnictví) 1.
9. Byla dokončena oprava nákladního auta, auto bylo předáno odběrateli a byla zaslána faktura za opravu 85.
10. Z výpisu úvěrového účtu zjištěno, že z úvěru do konce roku naběhly úroky ve výši 20.

Sestavte počáteční rozvahu a zaúčtujte transakce. Řešení zpracujte v systému s druhovým i s účelovým členěním nákladů, sestavte účelovou i druhovou výsledovku za leden a konečnou rozvahu k 31. 1. 20X1.

[VH = -35 tis. Kč]

Úloha 7.7

Podnikatel Bára provozuje obchodní i výrobní činnost a k 1. 1. 20X1 eviduje:

- peníze v pokladně 300, stroje 2 500, základní kapitál 3 000, zisk minulých let 800, oprávky ke strojům 800, zálohy poskytnuté dodavatelům 100, pohledávky za odběrateli 700, běžný účet 900, materiál 150, zboží 50, dlouhodobý úvěr 160, výrobky 60.

V průběhu účetního období se uskutečnily následující účetní operace:

1. Ve výrobě byl spotřebován materiál v hodnotě 100.
2. Zúčtovány odpisy ve výši 70, z toho stroje ve výrobě 60, odpisy zařízení ve správě 10.

3. Nákup zboží za hotové v ceně 30.
4. Byl pořízen stroj a uveden na základě protokolu do provozu, dodavatelská faktura za stroj činila 250.
5. Za hotové bylo prodáno a vyskladněno zboží. Nákupní cena prodaného zboží činila 40, prodejní cena zboží činila 42.
6. Byla vystavena faktura za prodané výrobky ve výši 450.
7. Došla faktura za elektrickou energii spotřebovanou ve výrobě ve výši 50.
8. Zúčtovány mzdy ve výši 190, z toho zaměstnanci ve výrobě 150, zaměstnanci ve správě 20, zaměstnanci v odbytu 20.
9. Pracovníkům byla sražena záloha na daň ze mzdy ve výši 10.
10. Inkaso pohledávek od odběratelů na běžný účet ve výši 110.

Konečný stav výrobků na skladě činí 30.

Konečný stav nedokončené výroby činí 5.

Otevřete účty hlavní knihy a zaúčtujte uvedené operace (rozlišujte důsledně operace, které se týkají zboží a které se týkají výrobků). Podnik využívá účtového systému s druhovým členěním nákladů. Sestavte konečnou rozvahu k 31. 12. 20X1 a výsledovku za rok 20X1. Na základě zadaných informací sestavte (bez účtování) účelovou výsledovku.

[VH = 17]

Úloha 7.8

Počáteční zůstatek výrobků je 100 ks. Výrobní náklady na 1 ks výrobku jsou 10 Kč (platí pro minulé i aktuální účetní období). V aktuálním účetním období bylo prodáno 80 ks výrobků. Prodejní cena 1 ks výrobku činila 20 Kč. Změna stavu hotových výrobků vykazovaná ve výsledovce za aktuální účetní období činila + 1000 Kč (zvýšení zisku). Nepředpokládají se žádné náklady mimo výrobních.

Spočtete:

- marži z prodaných výrobků,
- celkové náklady a celkové výnosy vykazované ve výsledovce členěné podle druhu,
- náklady na prodané výrobky vykazované v účelové výsledovce,
- celkové náklady vykazované ve výsledovce, která náklady člení podle účelu,
- počet kusů výrobků, které byly v účetním období vyrobeny,
- konečný zůstatek zásob výrobků (v ks i v Kč),
- kolik bylo v daném období investováno do výroby (tj. určete „náklady“ na veškeré vyrobené výrobky v daném období).

[KZ výrobků v kusech je 200]

8 Dlouhodobá hmotná a nehmotná aktiva

Cíl kapitoly

- stanovení pořizovací ceny dlouhodobého majetku;
- volba nejvhodnější metody odepisování, znalost různých metod odpisování;
- stanovení doby použitelnosti a zbytkové hodnoty;
- zjištění zisku nebo ztráty z vyřazení aktiva.

Úvodní otázky

1. Jaká jsou základní kritéria pro zařazení položky do dlouhodobých aktiv?
2. Co je to pořizovací cena dlouhodobých aktiv?
3. Jmenujte příklady výdajů spjatých s pořízením dlouhodobých aktiv, které budou obvykle součástí pořizovací ceny. Zdůvodněte.
4. Vysvětlete pojem odpis a pojem oprávký dlouhodobého aktiva.
5. Proč se některá dlouhodobá aktiva neodpisují?
6. Jaký je rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy?
7. Co je potřeba znát pro stanovení odpisového plánu dlouhodobého aktiva?
8. Co je zbytková hodnota a co je zůstatková cena dlouhodobého aktiva?

Řešené příklady

Příklad 8.1

Společnost EVS má k 1. 1. 20X1 počáteční stav v pokladně a ZK ve výši 300 tis. Kč. V průběhu ledna se uskutečnily následující účetní operace (v tis. Kč):

1. Faktura za strojní zařízení 2 000.
2. Doprava zařízení zajištěna přepravní firmou – faktura 20.
3. Montáž zařízení provedena dodavatelem – faktura 50.
4. Proškolení pracovníků na novém zařízení – faktura 3.
5. Tlakové zkoušky před spuštěním do provozu – zajištěno dodavatelem, placeno hotově 10.
6. Strojní zařízení uvedeno do užívání.

Předpoklady: druhové členění nákladů.

Stanovte pořizovací cenu. Zachyťte dopad uvedených transakcí do rozvahy. Zaučtujte.

Řešení (operace zaučtované v tis. Kč)

Pořizovací cena (v tis. Kč): $2\,000 + 20 + 50 + 10 = 2\,080$

Rozvaha (v tis. Kč)

Aktiva	PZ	změny	KZ	Pasiva	PZ	změny	KZ
Dl. aktiva		+ 2 000 + 20 + 50 +10	2 080	ZK	300		300
Pokladna	300	- 10	290	VH (ztráta)		-3	-3
				Dodavatelé		+ 2 000 +20 + 50 +3	2 073
Celkem	300	+2 070	2 370	Celkem	300	+2 070	2 370

Pokladna		Základní kapitál		N – školení	
PZ 300	5) 10		PZ 300	4) 3	
KZ 297			KZ 300	Σ 3	

Pořízení strojů		Dodavatelé		Stroje	
1) 2 000	6) 2 080		1) 2 000	6) 2 080	
2b) 20			2b) 20		
3) 50			3) 50		
5) 10			4) 3		
KZ 0			KZ 2 073	KZ 2 080	

Příklad 8.2

Účetní jednotka nakoupila speciální výrobní zařízení, jehož pořizovací cena je 6 000 tis. Kč. Předpokládá se, že výrobní zařízení bude po čtyřech letech (48 měsících) nahrazeno modernějším typem a ještě funkční bude prodáno za odhadovanou cenu 600 tis. Kč. Očekává se, že zařízení bude využíváno rovnoměrně. Zařízení bylo zařazeno do používání 30. 6., začíná se odepisovat měsícem následujícím po měsíci zařazení do používání.

Zvolte vhodnou odpisovou metodu a vypočítejte měsíční odpis výrobního zařízení. V jaké výši vykáže účetní jednotka odpisy za jednotlivá účetní období, jestliže účetní období je shodné s kalendářním rokem?

Řešení

Vzhledem k předpokládanému rozvržení využití aktiva je vhodnou metodou lineární odpisování a vzhledem k očekávanému prodeji aktiva musí být při odpisování zohledněna zbytková hodnota.

Roční lineární odpis v tis. Kč činí $(6\,000 - 600)/4 = 1\,350$ a měsíční odpis je tedy 112,5 tis. Kč.

účetní období	1. období	2. období	3. období	4. období	5. období
lineární odpis za období (v tis. Kč)	675	1 350	1 350	1 350	675

Příklad 8.3

Stejně zadání jako v příkladu 8.2 s výjimkou toho, že se očekává, že na začátku své životnosti zařízení bude mnohem intenzivněji využíváno, než k jejímu konci.

Zvolte vhodnou odpisovou metodu a určete, v jaké výši vykáže účetní jednotka odpisy za jednotlivá účetní období, jestliže účetní období je shodné s kalendářním rokem.

Řešení

Vzhledem k předpokládanému rozvržení využití aktiva je vhodnou metodou zrychlené odpisování a vzhledem k očekávanému prodeji aktiva musí být při odpisování zohledněna zbytková hodnota.

Zrychlených metod odpisování je více, jako příklad bude použita metoda SYD. Nejprve vypočteme odpisy za jednotlivé roky používání aktiva (tedy nikoli za účetní období), všechny částky jsou uvedené v tis. Kč:

- odpis metodou SYD za 1. rok používání aktiva: $(4 / 10) \times (6\,000 - 600) = 2\,160$
- odpis metodou SYD za 2. rok používání aktiva: $(3 / 10) \times (6\,000 - 600) = 1\,620$
- odpis metodou SYD za 3. rok používání aktiva: $(2 / 10) \times (6\,000 - 600) = 1\,080$
- odpis metodou SYD za 4. rok používání aktiva: $(1 / 10) \times (6\,000 - 600) = 540$

Protože aktivum není zařazeno do používání na počátku účetního období, roční odpisy budou do účetních období rozloženy takto:

- účetní období 1: $(2\,160 / 12) \times 6 = 1\,080$
- účetní období 2: $(2\,160 / 12) \times 6 + (1\,620 : 12) \times 6 = 1\,890$
- účetní období 3: $(1\,620 / 12) \times 6 + (1\,080 : 12) \times 6 = 1\,350$
- účetní období 4: $(1\,080 / 12) \times 6 + (540 : 12) \times 6 = 810$
- účetní období 5: $(540 / 12) \times 6 = 270$

účetní období	1. období	2. období	3. období	4. období	5. období
odpis metodou SYD	1 080	1 890	1 350	810	270

Příklad 8.4

Pokračování Příkladu 8.3. Dne 25. 3. třetího účetního období prodává účetní jednotka výrobní zařízení za 2 700 tis. Kč na fakturu. Aktivum se naposledy odpisuje v měsíci vyřazení (odpis za celý měsíc).

Vysvětlíte, jak se postupně, v jednotlivých obdobích, alokuje původní pořizovací cena do výsledku hospodaření. Zaúčtujte operace v roce 3.

Řešení

Přehled alokace pořizovací ceny do výsledku hospodaření (v tis. Kč):

1. účetní období	1 080 (odpis)
2. účetní období	1 890 (odpis)
3. účetní období	405 (odpis)
	2 625 (náklad z titulu úbytku zařízení při prodeji)
celkem	6 000 (odpovídá pořizovací ceně)

Odpis ve třetím účetním období se počítá za tři měsíce. Protože vyřazení spadá ještě do druhého roku životnosti aktiva, vypočítá se jako $(1\,620 / 12) \times 3 = 405$ (v tis. Kč) - viz základní výpočet v Příkladu 8.3.

Účtování ve třetím účetním období (v tis. Kč):

N - prodej DA		Dlouhodobá aktiva		Oprávkky k DA	
2) 2 625		PZ 6 000	3) 6 000	3) 6 000	PZ 2 970
					1) 405
					2) 2 625
N - odpisy		Odběratelé		V – prodej DA	
1) 405		4) 2 700			4) 2 700

Příklad 8.5

Výrobní podnik provozuje zařízení, které vyrábí DVD disky. Zařízení stálo 20 mil. Kč a k začátku aktuálního období je z poloviny odepsáno. Odpis v tomto období činí 2 mil. Kč. Poprvé v tomto roce je provoz zařízení ztrátový, proto podnik na konci roku přehodnotí výhled, kolik zařízení dokáže podniku ještě vydělat peněz. Podle odhadu vedení společnosti nelze očekávat, že by použití zařízení přineslo v budoucnu podniku tržby větší než 5 mil. Kč.

Jak podnik tuto situaci vykáže ve svých výkazech a jak ji zaúčtuje? Jak vysoké náklady podniku v uvedené situaci vzniknou?

Řešení (operace zaúčtované v mil. Kč)

Podnik na konci roku eviduje zařízení v zůstatkové ceně (PC 20 mil. Kč – oprávkky na počátku období 10 mil. Kč – odpis za běžné období 2 mil. Kč) 8 mil. Kč snížené o znehodnocení majetku v důsledku nemožnosti jeho původně očekávaného využití (3 mil. Kč), tj. zařízení bude na konci roku vykázané v netto účetní hodnotě ve výši 5 mil. Kč:

Zařízení – brutto hodnota	20
- oprávkky	-12
- opravné položky	-3
Netto hodnota	5

Dlouhodobá aktiva		Oprávkky k DA		N - odpisy		
PZ)	20		PZ)	10	1)	2
			1)	2		
Opravné položky				N – znehodnocení DA		
	2)	3		2)	3	

Náklady podniku za běžné období jsou ve výši 5 mil. Kč.

Úlohy k procvičení

Úloha 8.1

Rok 20X1

Účetní jednotka má v roce 20X1 počáteční zůstatky na bankovním účtu a na účtu základního kapitálu ve výši 10 000. Všechny údaje (včetně počátečních zůstatků) jsou v tis. Kč.

Lis byl pořízen za účelem realizace čtyřletého výrobního programu. Výrobce udává kapacitu lisu ve výši 400 000 ks výlisků. Pořizovací cena lisu činí 6 000, byla dodavatelem vyfakturována v březnu v roce 20X1 a vzápětí uhrazena z bankovního účtu. Lis začal být používán bezprostředně po jeho nákupu dne 9. 3. 20X1. Účetní jednotka předpokládá, že po vyčerpání kapacity zařízení bude jeho dílčí, ještě využitelné části možné prodat za celkovou částku 600.

Účetní jednotka dlouhodobý majetek počíná odpisovat měsícem následujícím po měsíci zařazení do používání a naposledy je majetek odpisován v měsíci vyřazení.

V jednotlivých letech bylo vyrobeno:

- 100 000 ks výlisků v roce 20X1
- 200 000 ks výlisků v roce 20X2
- 60 000 ks výlisků v roce 20X3
- 40 000 ks výlisků v roce 20X4

Rok 20X4

K plánovanému odprodeji došlo 19. 9. 20X4 za částku 600 (vystavena faktura).

Diskutujte možné odpisové metody a jednu z nich vyberte; výběr zdůvodněte. Vypočítejte výši odpisů v jednotlivých účetních obdobích. Jak bude vypadat odpisový plán vytvořený k datu zařazení lisu do používání? Sestavte rozvahy účetní jednotky v jednotlivých letech.

Co by se změnilo, kdyby se plánovaný odprodej povedl realizovat díky nečekané změně v poptávce za 800?

1. rok – rozvaha:

Rozvaha k					
Aktiva				Pasiva	
	Brutto	Korekce	Netto		

2. rok – rozvaha:

Rozvaha k					
Aktiva				Pasiva	
	Brutto	Korekce	Netto		

3. rok – rozvaha:

Rozvaha k					
Aktiva				Pasiva	
	Brutto	Korekce	Netto		

4. rok – rozvaha:

Rozvaha k					
Aktiva				Pasiva	
	Brutto	Korekce	Netto		

[Bilanční suma na konci 20X4 = 4 600 tis. Kč, VH 20X4 = - 540 tis. Kč]

Úloha 8.2

Společnost Sunshine Sport, s.r.o. provozující volejbalová hřiště pro veřejnost pořizuje v průběhu roku 20X1 montovanou halu k zastřešení hřiště určeného na beach volejbal:

1. Výrobci montovaných hal zaplacená záloha z běžného účtu 200 000.
2. Výrobce dodala halu (v rozmontovaném stavu) v hodnotě 700 000 (fakturováno).
3. Doprava rozmontované haly na místo montáže haly – fakturováno dopravcem 50 000.
4. Montáž haly zajištěna dodavatelem, kterého autorizoval výrobce haly (faktura zní na 40 000).

5. Faktura za pojištění rozmontované haly během přepravy 10 000.
6. Faktura za projekt haly od architektonické kanceláře 5 000.
7. Faktura od poradenské společnosti za vyřízení stavebního povolení 1 000.
8. Proškolení zaměstnanců ohledně provozu haly zajištěno školicí agenturou 7 000 (faktura).
9. Hala byla uvedena do užívání 15. 9. 20X1.
10. Měsíční příjmy (přijímáno bezhotovostně) z pronajímání haly veřejnosti jsou 10 000 vyjma září v roce 20X1, kdy příjmy byly ve výši 5 000.
11. Ke konci roku uhrazen dluh výrobci haly.

Doba použitelnosti haly se předpokládá 10 let od data jejího zařazení do používání a její využití bude pravděpodobně rovnoměrné. Společnost dlouhodobý majetek počíná odpisovat měsícem následujícím po měsíci zařazení do používání a naposledy je majetek odpisován v měsíci vyřazení. Zbytková hodnota haly se nepředpokládá. V roce 20X2 byly zaplacený i všechny ostatní faktury od dodavatelů (přijaté v roce 20X1).

S ohledem na finanční problémy, počátkem března 20X3 společnost využila náhodné nabídky na prodej uvedené montované haly a halu prodala za 700 tis. Kč na fakturu. Hala byla ještě po celý březen přístupná veřejnosti a kupci byla předána 31.3.

Pro zjednodušení předpokládejme existenci pouze počátečních stavů bankovního účtu a základního kapitálu k 1. 1. 20X1 ve výši 1 300 000.

Stanovte pořizovací cenu montované haly, stanovte odpisový plán, vyčíslete výsledek hospodaření v jednotlivých letech, sestavte přehled alokace pořizovací ceny do výsledku hospodaření v jednotlivých letech, naznačte promítnutí operací z roku 20X1 a 20X3 do rozvahy a účetní operace v roce 20X1 a 20X3 zaučtujte.

Rok 20X1:

Aktiva	Rozvaha	Pasiva

Rok 20X3:

Aktiva	Rozvaha	Pasiva

Přehled alokace pořizovací ceny do výsledku hospodaření:

X1:

X2:

X3:

Celkem:

[VH 20X2 = 39 400]

Úloha 8.3

Vyřešte úkoly z Úlohy 8.2 za předpokladu, že prodej haly by byl společností Sunshine Sport, s.r.o. od počátku plánován na konec března 20X3 a byla by očekávána prodejní cena 740 tis. Kč (té se však nakonec nepodařilo dosáhnout – viz zadání Úlohy 8.2).

Rok 20X1:

Aktiva	Rozvaha	Pasiva

Rok 20X3:

Aktiva	Rozvaha	Pasiva

Přehled alokace pořizovací ceny do výsledku hospodaření:

X1:

X2:

X3:

Celkem:

[Odpis haly 20X3 = 11 000; VH 20X3 = -21 000]

Úloha 8.4

Pořizovací cena stroje je 1 mil. Kč, odhadovaná životnost stroje 4 roky, využití stroje se předpokládá rovnoměrné, odhadovaná cena šrotu, které lze dosáhnout prodejem stroje do sběrných surovin po jeho úplném využití je 60 tis. Kč. Stroj byl zařazen do používání 30. 6. 20X5, účetní období je kalendářní rok. Stroj byl 31. 3. 20X9 prodán za prodejní cenu 70 tis. Kč. Účetní jednotka poprvé odpisuje majetek v měsíci následujícím po měsíci zařazení do používání a naposledy ho odpisuje v měsíci prodeje.

1. Kolik činí odpisy za rok 20X5?
2. Spočtete zůstatkovou cenu k 31. 12. 20X6.
3. Kolik činí oprávky k 31. 12. 20X7?
4. Spočtete celkové náklady vykázané za rok 20X9.
5. Kolik činí zisk nebo ztráta z prodeje stroje?

Zaučtujte účetní operace v roce 20X9.

[VH 20X9 = -107,5 tis. Kč]

9 Pohledávky a riziko jejich nedobytnosti

Cíl kapitoly

- pochopení vlivu rizika nesplacení pohledávek na finanční situaci podniku;
- seznámení se s opravnými položkami a vyřazením pohledávek pro nedobytnost.

Úvodní otázky

1. Jaké jsou důsledky pochyb o dobytosti pohledávek?
2. Při splnění jakých podmínek je možné (a vhodné) vyřadit pohledávku z účetnictví?
3. Jaké znáte možné způsoby výpočtu (odhadu) výše opravných položek k pohledávkám?
4. Jaký dopad má vyřazení pohledávky a jaký dopad má tvorba opravné položky do účetních výkazů (tj. do rozvahy a výsledovky)?

Řešené příklady

Příklad 9.1

Rok 20X3:

Podnik DANĚ poskytuje svým klientům daňové poradenství. Za rok 20X3 činily tržby (vše na fakturu) 5 000 tis. Kč, pohledávky na konci roku byly ve výši 1 500 tis. Kč (vše pohledávky z poskytnutých služeb v roce 20X3). Účetní jednotka odhaduje na základě minulých zkušeností, že přibližně 10 % pohledávek evidovaných na konci roku nebude uhrazena. Jiné náklady pro zjednodušení nepředpokládá.

Rok 20X4:

V roce 20X4 byly pohledávky z loňského roku uhrazeny až na pohledávky ve výši 225 tis. Kč, které zanikly z důvodů úmrtí dlužníků bez dědiců. Tržby za rok 20X4 byly 6 000 tis. Kč, konečný zůstatek pohledávek byl 2 000 tis. Kč.

Zachyťte operace spojené se vznikem, úhradou a nedobytností pohledávek na účty a vypočítejte výši hospodářského výsledku a konečnou netto hodnotu pohledávek za obě účetní období. Proveďte analýzu, z jaké části jsou náklady vyvolané nedobytností pohledávek způsobeny nepřesností původního odhadu a z jaké části souvisí se vznikem nových (pochybných) pohledávek.

Řešení (částky jsou uvedeny v Kč)

Rok 20X3:

Peníze		V – tržby za služby		Pohledávky	
2)	3 500 000		1)	5 000 000	1) 5 000 000 2) 3 500 000

N – pochybné pohledávky	
3)	150 000

Opravné položky k pohl.	
3)	150 000

Rok 20X4:

Peníze		V – tržby za služby	Pohledávky	
PZ	xxx		PZ	1 500 000
1)	1 275 000	3) 6 000 000	1)	1 275 000
4)	4 000 000		3)	6 000 000
			2b)	225 000
			4)	4 000 000

N – pochybné pohledávky	
2a)	75 000
5)	200 000

Opravné položky k pohl.	
2b)	225 000
PZ	150 000
2a)	75 000
5)	200 000

Poznámky:

- Rok 20X3 (operace 1-3): výsledek hospodaření 4 850 tis. Kč; pohledávky netto 1 350 tis. Kč.
- Náklad na nedobytné pohledávky v roce 20X4 je celkem 275 tis. Kč, což je způsobeno podhodnocením rizika nedobytnosti v prvním roce (odhad se lišil od reality v částce 75 tis. Kč) a dále vyhodnocením nedobytnosti nových pohledávek, jejíž dopad činí 200 tis. Kč.
- Rok 20X4 (operace 1-5): výsledek hospodaření 5 725 tis. Kč; pohledávky netto 1 800 tis. Kč.

Příklad 9.2

Společnost ABC, s.r.o. je majitelem výrobní linky v pořizovací ceně 1 000 tis. Kč. Oprávky v souladu odpisovým plánem na konci roku 20X1 činí 150 tis. Kč.

Společnost má na skladě zboží A za 400 tis. Kč a zboží B za 300 tis. Kč. Zboží nebylo do konce roku 20X1 prodáno.

Dále společnost na konci roku 20X1 evidovala pohledávky za odběrateli v celkové výši 500 tis. Kč.

Další zůstatky těsně před inventarizací ke konci roku 20X1 (v tis. Kč): běžný účet 150, základní kapitál 1 000, výsledek hospodaření minulých let 800, výsledek hospodaření běžného období 300, dluhy vůči dodavatelům 100.

K výše uvedenému bylo při inventarizaci na konci roku 20X1 zjištěno, že:

- zboží A a B je uskladněno již více než rok, aniž by došlo k jeho prodeji. Společnost odhaduje, že čistá prodejní cena u zboží A činí 420 tis. Kč a u zboží B 260 tis. Kč;
- pohledávky v celkové výši 50 tis. Kč jsou již 6 měsíců po splatnosti. U takových pohledávek společnost dle svých zkušeností odhaduje, že nebudou uhrazeny z 50%;
- v důsledku změny právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí je pravděpodobné, že společnost již nadále nebude moci využívat výše uvedenou výrobní linku.

Jak daná situace bude vykázána v rozvaze společnosti k 31. 12. 20X1?

Řešení

Rozvaha společnosti ABC k 31. 12. 20X1

Aktiva				Pasiva	
	Brutto	Korekce	Netto		
DA	1 000	-1 000	0	ZK	1 000
Zboží	700	-40	660	VH ML	800
Pohledávky	500	-25	475	VH BO	-615
BÚ	150		150	Dodavatelé	100
Celkem	2 350	-1 065	1 285	Celkem	1 285

Úlohy k procvičení

Úloha 9.1

Společnost DTM prodala v roce 20X1 své výrobky za 1,5 mil. Kč. Náklady na všechny prodané výrobky činily 1 mil. Kč. K datu účetní závěrky z pohledávek nebylo uhrazeno 200 tis. Kč. Míru nedobytných pohledávek společnost konstantně odhaduje na 10 % z konečného zůstatku pohledávek.

V následujícím roce (20X2) zbankrotovali tři dlužníci firmy DTM (konkurzy zamítnuty pro nedostatek majetku). Pohledávky za těmito dlužníky v celkové výši 9 tis. Kč zanikly, ostatní pohledávky byly uhrazeny. Tržby dosáhly částky 1,8 mil. Kč a náklady na prodané výrobky činily 1,25 mil. Kč. Zůstatek pohledávek na konci roku 20X2 činil 250 tis. Kč.

Společnost dále na konci roku 20X2 zjistila, že zboží, jehož pořizovací cena činí 10 % z celkové hodnoty zboží na skladě, která činí 1 mil. Kč, je pravděpodobně zcela neprodejné; zboží je však nadále uskladněno.

Zaučtujte všechny operace vyplývající ze zadání (je-li třeba, předpokládejte počáteční zůstatky) a spočítejte výsledek hospodaření. Jak budou v rozvaze vykázány pohledávky?.

[VH 20X2 = 436 tis. Kč]

Úloha 9.2

Prodejce zboží společnost HOPS má k dispozici následující údaje o výši pohledávek k 31. 12. 20X0:

Skupina pohledávek dle jejich splatnosti	Částka pohledávek (v tis. Kč)
do splatnosti	25 000
0 – 30 dní po splatnosti	13 500
31 – 60 dní po splatnosti	7 150
61 – 90 dní po splatnosti	2 600
91 – 180 dní po splatnosti	1 850
181 – 270 dní po splatnosti	700
271 a více dní po splatnosti	200
Celkem	51 000

Pro zjednodušení předpokládejme, že společnost HOPS měla v roce 20X0 nulové počáteční zůstatky pohledávek a opravných položek k nim.

Na základě minulých zkušeností i odhadů budoucího vývoje si společnost HOPS vytvořila metodiku pro posuzování nedobytnosti pohledávek po době splatnosti:

Lhůta po době splatnosti pohledávky	Riziko nesplacení pohledávky
0 – 30 dní	2 %
31 – 60 dní	5 %
61 – 90 dní	10 %
91 – 180 dní	25 %
181 – 270 dní	75 %
271 a více dní	100 %

Promítněte dané skutečnosti do výsledovky za rok 20X0, jestliže víte, že k 31. prosinci 20X0 podnik HOPS eviduje následující obraty na výsledkových účtech (v tis. Kč):

- tržby za zboží 165 000; náklady na prodané zboží 108 000; mzdové náklady 10 000; odpisy 25 000.

V roce 20X1 byly uhrazeny veškeré pohledávky z roku 20X0 s výjimkou pohledávky za odběratelem ve výši 2 000 tis. Kč, na jehož majetek byl v r. 20X1 vyhlášen konkurz, který byl vzápětí soudem zamítnut pro nedostatek majetku. Tím tyto pohledávky zanikly. Ke konci účetního období 20X1 byl stav pohledávek následující:

Skupina pohledávek dle jejich splatnosti	Částka pohledávek (v tis. Kč)
do splatnosti	28 000
0 – 30 dní po splatnosti	12 500
31 – 60 dní po splatnosti	8 250
61 – 90 dní po splatnosti	3 100
91 – 180 dní po splatnosti	1 350
181 – 270 dní po splatnosti	500
271 a více dní po splatnosti	350
Celkem	54 050

Promítněte dané skutečnosti do výsledovky za rok 20X1, jestliže víte, že k 31. prosinci 20X1 podnik HOPS eviduje následující obraty na výsledkových účtech (v tis. Kč): tržby za zboží 200 000; náklady na prodané zboží 110 000; mzdové náklady 12 000; odpisy 25 000.

Naznačte, jak účetní jednotka vykáže pohledávky v rozvaze k 31. 12. 20X1.

[VH 20X1 = 51 040 tis. Kč]

Úloha 9.3

Centrální velkoobchod obuvi Jalta a.s. prodává zboží do maloobchodní sítě. Prodeje jsou vždy na fakturu se splatností 14 dnů.

Na počátku roku 20X1 Jalta eviduje pohledávky ve výši 500 tis. Kč a opravné položky ve výši 50 tis. Kč.

Celkové tržby z prodeje obuvi (na základě vystavených faktur) v roce 20X1 byly 10 000 tis. Kč, celkové náklady (tzn. náklady na prodané zboží, mzdy a odpisy) činily 7 000 tis. Kč.

Dále během účetního období byly pro nedobytnost a rezignaci na jejich vymáhání vyřazeny z účetnictví pohledávky vůči dvěma odběratelům vzniklé v roce 20X0 ve výši 20 tis. Kč. Ostatní pohledávky z předchozích období byly uhrazeny, celkově (včetně úhrad pohledávek z minulých období) byly na bankovní účet přijaty úhrady od odběratelů ve výši 9 450 tis. Kč.

Ze zkušenosti z minulých let velkoobchod odhaduje, že částka nedobytných pohledávek odpovídá 10 % z celkové výše všech pohledávek evidovaných na konci roku.

Vypočítejte zisk společnosti v roce 20X1. Stanovte, jak zisk ovlivnily chyby v odhadech. Určete, jak zisk ovlivní odhadovaná nedobytnost pohledávek vzniklých v roce 20X1. Určete brutto a netto hodnotu pohledávek na konci roku.

Poznámka: v kapitole Rezervy se nachází podobný příklad rozšířený o problematiku záručních oprav.

[zisk = 2 927 tis. Kč]

Úloha 9.4

Podnik poskytuje služby, které spočívají v inzerci na internetu. Finanční ředitel ze zkušenosti předpokládá, že 15 % z konečného zůstatku pohledávek nebude inkasováno.

Rok 20X1: pohledávky podniku na konci roku 20X1 činí 1 000 000 Kč. Tržby činí 2 000 000 Kč, náklady spojené s dosažením tržeb (tj. mzdy a odpisy) činí 1 100 000 Kč.

Rok 20X2: V průběhu roku podnik zjišťuje, že loni vzniklé pohledávky v částce 100 000 Kč zanikly z důvodu úmrtí odběratele. Tržby za rok 20X2 činí 2 200 000 Kč, náklady spojené s poskytnutými tržbami (mzdy a odpisy) činí 1 200 000 Kč a konečný zůstatek (tj. po inkasu některých pohledávek a po vyřazení nedobytných) účtu pohledávek je 800 000 Kč.

- 1. Jaký je výsledek hospodaření podniku v roce 20X1?**
  - a) 900 000
  - b) 750 000
  - c) 600 000
  - d) jiná odpověď
- 2. Jaký celkový vliv má nedobytnost pohledávek na výsledek hospodaření v roce 20X2?**
  - a) snížení HV o 100 000
  - b) snížení HV o 120 000
  - c) snížení HV o 70 000
  - d) jiná odpověď
- 3. Kolik činí netto hodnota pohledávek na konci roku 20X2?**
  - a) 680 000
  - b) 580 000
  - c) 700 000
  - d) jiná odpověď

Správné odpovědi: 1b, 2c, 3a

10 Účetní jednotka jako plátce a poplatník vybraných daní

Cíl kapitoly

- pochopit princip daně z přidané hodnoty, daně z příjmů („daně ze zisku“), daně z příjmů ze závislé činnosti („daně ze mzdy“) a jejich vliv na finanční situaci a výkonnost podniku;
- pochopit rozdíl mezi vlivem daně na plátce a na poplatníka (tj. rozdíl mezi vlivem daní odváděných za jiné a vlastních daní).

Úvodní otázky

1. Je daň z přidané hodnoty v případě plátce této daně nákladem a výnosem? Jak je tom u neplátce?
2. V jakém postavení k finančnímu úřadu se může účetní jednotka ocitnout z titulu daně z přidané hodnoty?
3. V případě daně z příjmů, uveďte, v jaké situaci se účetní jednotka bude nacházet v roli plátce a v jaké poplatníka? Jak se principiálně liší vliv daně z příjmu na výsledek hospodaření u plátce a poplatníka této daně?

Řešené příklady

Příklad 10.1

Společnost JUKOŠ (měsíční plátce DPH) provedla tyto nákupy a prodeje zboží na fakturu. Uvedené ceny jsou bez DPH:

- 22. 6. nákup 300 ks zboží za 25 Kč/ks,
- 26. 6. prodej 250 ks zboží za 40 Kč/ks,
- 12. 8. prodej 50 ks zboží za 45 Kč/ks,
- 25. 8. nákup 200 ks zboží za 25 Kč/ks.

Společnost dále v červnu a srpnu zaměstnávala brigádníka. Jeho hrubá mzda byla 1 000 Kč v červnu a 2 000 Kč v srpnu a společnost mu z ní vždy strhla 15% daň z příjmů ze závislé činnosti (daň ze mzdy).

Veškeré výnosy i náklady považujte pro účely daně z příjmů právnických osob (daně ze zisku) za daňově uznatelné. Základ daně nezaokrouhľujte.

Počáteční zůstatky peněz na BÚ a základního kapitálu činí 10 000 Kč.

Vypořádání s finančním úřadem probíhá bezhotovostně.

Zaučtujte uvedené operace a určete vztah společnosti JUKOŠ k finančnímu úřadu z titulu DPH, daně ze mzdy a daně z příjmů právnických osob, jestliže:

- úhrada dlužné daně či vrácení přeplatku se uskutečňuje vždy do konce následujícího měsíce,
- sazba DPH i daně ze zisku je 20 %,
- výplata i s ní související daň je společností hrazena vždy k 5. dni následujícího měsíce,
- daň z příjmů právnických osob (daň ze zisku) za uvedený rok bude uhrazena až v únoru

následujícího roku.

Pozn.: daňová problematika byla pro účely tohoto příkladu zjednodušena. Cílem příkladu je správné zaúčtování a vykázání uvedených daňových dopadů, nikoliv jejich přesné vyčíslování v souladu s platným daňovým právem.

Řešení

Zboží na skladě		Zaměstnanci		ZK	
1) 7 500	3) 6 250	5) 150	4) 1 000		PZ 10 000
11) 5 000	10) 1 250	6) 850	12) 2 000		
		13) 300		V – tržby za zboží	
		14) 1 700			2) 10 000
					9) 2 250
BÚ		Pohledávka/dluh vůči FÚ		N – prodané zboží	
Daň z přidané hodnoty		Daň z přidané hodnoty		N – prodané zboží	
PZ 10 000	6) 850	1) 1 500	2) 2 000	3) 6 250	
16) 550	7) 150	8) 500	9) 450	10) 1 250	
	8) 500	11) 1 000	16) 550		
	14) 1 700				
	15) 300				
Odběratelé		Dluh vůči FÚ		N – mzdy	
Daň ze mzdy		Daň ze mzdy		N – mzdy	
2) 12 000		7) 150	5) 150	4) 1 000	
9) 2 700		15) 300	13) 300	12) 2 000	
Dodavatelé		Dluh vůči FÚ		N – daň ze zisku	
Daň ze zisku		Daň ze zisku		N – daň ze zisku	
	1) 9 000		17) 350	17) 350	
	11) 6 000				

Operace:

- Nákup 300 ks zboží.
- Tržba za prodej 250 ks zboží.
- Vyskladnění prodaného zboží.
- Nárok na hrubou mzdu.
- Srážka daně z příjmů ze závislé činnosti (daně ze mzdy).
- Úhrada čisté mzdy.
- Úhrada daně z příjmů ze závislé činnosti (daně ze mzdy).
- Úhrada dluhu vůči finančnímu úřadu z titulu dlužné daně z přidané hodnoty (rozdíl mezi nárokem na odpočet DPH na vstupu a DPH na výstupu).
- Prodej 50 ks zboží.
- Vyskladnění prodaného zboží.
- Nákup 200 ks zboží.
- Nárok na hrubou mzdu.

13. Srážka daně z příjmů ze závislé činnosti (daně ze mzdy).
14. Úhrada čisté mzdy.
15. Úhrada daně z příjmů ze závislé činnosti (daně ze mzdy).
16. Přijetí přeplatku na DPH (nadměrného odpočtu) od finančního úřadu.
17. Dluh z titulu daně z příjmů právnických osob (daně ze zisku).

Úlohy k procvičení

Úloha 10.1

Společnost CARS má tyto počáteční zůstatky: bankovní účet 3 mil. Kč, ZK 3 mil. Kč. Předmětem její podnikatelské činnosti je nákup a prodej autodoplňků. V roce 20X0 koupila zboží za 2,3 mil. Kč (cena bez DPH). Z celkové zásoby bylo prodáno na fakturu 85 % zboží za 3,3 mil. Kč (cena včetně DPH). K datu účetní závěrky zůstaly neuhrazeny pohledávky v celkové výši 550 000 Kč.

Zaučtujte operace, vyčíslete vztah ke státu z titulu DPH a daně ze zisku a sestavte rozvahu a výsledovku společnosti CARS za rok 20X0, jestliže:

- sazba daně z přidané hodnoty i daně ze zisku je 20 %,
- vyrovnání se státním rozpočtem z titulu DPH i daně ze zisku proběhne v lednu roku 20X1,
- veškeré nakoupené zboží bylo zaplacené dodavatelům během roku 20X0,
- veškeré uvedené výnosy i náklady jsou z pohledu daně ze zisku uznatelné.

Zjistěte výši obchodní marže.

[zisk před zdaněním = 0,795 mil. Kč]

Úloha 10.2

Beta glass (sklenářství) je plátcem DPH (sazba daně 20 %). Má tyto zůstatky (v tis. Kč):

- dlouhodobá aktiva 2 500, oprávkový účet 200, zásoby materiálu 100, hotovost 400, běžný účet 700, základní kapitál 2 000, dodavatelé 1 000, pohledávky za odběrateli 500, výsledek hospodaření minulých let 1 000.

V roce 20X0 proběhly tyto operace (v tis. Kč):

1. Vyfakturována oprava oken ve škole v částce 2 500 + DPH.
2. K opravě oken použit materiál ze skladu 90.
3. Zúčtovány mzdy zaměstnanců 100.
4. Srážka daně z příjmu zaměstnanců 20.
5. Faktura přijatá za správu webových stránek 50 + DPH.
6. V hotovosti vyplaceny mzdy zaměstnancům.
7. Z pokladny proplaceny účty za různé služby 72 (částka včetně DPH).
8. Podání daňového přiznání k DPH a bezhotovostní vyrovnání vztahu se státem z titulu DPH.
9. Z bankovního účtu odvedena daň z příjmů zaměstnanců.
10. Inkaso pohledávky z operace č. 1 na BÚ.
11. Nákup klimatizace do kanceláře (okamžitě zařazeno do používání) na fakturu za 1 000 + DPH, zaúčtován odpis ve výši 10 % z pořizovací ceny.

12. Nákup materiálu na fakturu za 200 + DPH.
 13. Vypočtena a zaúčtována daň ze zisku (sazba daně 20%).

Zaúčtujte, sestavte výsledovku v druhovém členění nákladů a rozvahu.
 [Zisk po zdanění 1 680 tis. Kč]

Úloha 10.3

Obchodní podnik Kupec vykazuje k 31. 12. 20X0 následující obraty výnosů a nákladů (všechny níže uvedené částky jsou v tis. Kč):

- tržby za prodané zboží 40 000
- náklady na prodané zboží 10 500, spotřeba materiálu 10 000, odpisy dlouhodobých aktiv 600, nájemné 5 000, nákladové úroky 3 000, pohoštění a občerstvení 1 000
- Dodatečné informace k daňovým předpisům:
- daňově uznatelné odpisy 500, pohoštění a občerstvení není daňově uznatelný náklad,
- sazba daně ze zisku je 20 %.

Zjistěte výsledek hospodaření před zdaněním, vypočtete daň ze zisku a zjistěte výsledek hospodaření po zdanění. Dále zjistěte, jakou částku má podnik doplatit státu (nebo stát vrátit podniku) na dani ze zisku, jestliže v průběhu účetního období 20X0 Kupec zaplatil zálohy na tuto daň ve výši 800.

Výsledovka společnosti KUPEC za rok 20X0	tis. Kč
Provozní výsledek hospodaření	
Finanční výsledek hospodaření	
Zisk před zdaněním z běžné činnosti	
Daň ze zisku	
Zisk po zdanění	

Úprava zisku před zdaněním na daňový základ	tis. Kč
Zisk před zdaněním z běžné činnosti	
Rozdíl mezi účetními a daňovými položkami:	
Daňový základ	
Daň ze zisku	

[Zisk po zdanění = 7 700 tis. Kč]

11 Rezervy

Cíl kapitoly

- vysvětlit, co se skrývá pod pojmem rezerva;
- zachytit vhodným způsobem vznik a zánik rezervy.

Úvodní otázky

1. Jak lze charakterizovat rezervy, proč se vykazují v rámci cizích zdrojů a za jakým účelem se tvoří?
2. Existují určitá pravidla pro tvorbu a čerpání rezerv nebo je to individuální záležitost podniku?
3. Uveďte příklady událostí, které mohou být podnětem k vytvoření rezervy?

Řešené příklady

Příklad 11.1

Koncem roku 20X2 začala společnost MVA prodávat nový sortiment zboží. Tržby na fakturu v roce 20X2 byly 1 500 tis. Kč a náklady na prodané zboží činily 900 tis. Kč. Bohužel se ukázalo, že zboží bylo nekvalitní a vedení společnosti očekává, že v příštím roce bude značná část prodaného zboží reklamována, přičemž cena oprav tohoto zboží se pravděpodobně vyšplhá až do výše 20 % z dosažených tržeb.

V roce 20X3 reklamace skutečně nastaly a opravy společnost stály 400 tis. Kč. Společnost opravy neprovádí sama, od dodavatele oprav obdržena na tuto částku faktura. V roce 20X3 už toto zboží dále prodáváno nebylo (pro zjednodušení nepředpokládáme ani žádný jiný prodej zboží).

Stanovte výsledek hospodaření v roce 20X2 a 20X3. Vyčíslete odhad nákladů na opravy a stanovte chybu odhadu. Operace zaúčtujte.

Řešení

Zisk v roce 20X2: $1\,500 - 900 - 300 = 300$

Zisk v roce 20X3: - 100 (chyba odhadu)

Operace v roce 20X2:

Odběratelé		Zboží		Rezervy	
1b) 1 500		PZ xxx	1a) 900		2) 300
V – tržby za zboží		N – na prodané zboží		N – záruční opravy	
	1b) 1 500		1a) 800		2) 300

Operace v roce 20X3:

N – záruční opravy		Dodavatelé		Rezervy	
1a)	100		1b) 400	1b) 400	PZ 300 1a) 100

Příklad 11.2

Společnost KLINGON, a.s. realizovala v roce 20X1 tržby za prodej zboží v celkové výši 1 000 (inkasováno na BÚ), účetní hodnota prodaného zboží je 800. Na zboží je poskytnuta jednoletá záruka, přičemž podle dosavadních zkušeností se očekává, že 10 % prodaného zboží obsahuje skrytou vadu neodhalenou výstupní kontrolou, která se projeví během záruční doby. Podle zkušenosti společnosti dále oprava jednoho kusu reklamovaného zboží stojí průměrně 50 % jeho prodejní ceny. Opravy reklamovaného zboží řeší subdodavatel – servisní společnost SERVIS, s.r.o., která vždy na konci roku společnosti KLINGON vyfakturuje náklady na opravy provedené v daném roce. Za provedení záručních oprav zboží prodaného v roce 20X1 společnost SERVIS vystavila v roce 20X1 fakturu ve výši 5 a v roce 20X2 ve výši 52 (faktura za 20X1 zaplacená do konce roku 20X1, faktura za 20X2 do konce roku 20X2 neuhrazena). Počáteční zůstatky: zboží 1 000, běžný účet 1 000 a základní kapitál 2 000. Pro zjednodušení předpokládáme, že v roce 20X2 nebylo prodáno žádné další zboží.

Vypočítejte, kolik budou společnost KLINGON dle jejího očekávání stát záruční opravy zboží se skrytou vadou. Určete výši rezervy na záruční opravy stanovené dle dosavadních zkušeností společnosti. Pomocí údajů z roku 20X2 vyčíslete dopad na výsledek hospodaření za rok 20X2 v důsledku nepřesného odhadu. Zaučtujte účetní případy ve společnosti KLINGON za obě uvedená účetní období, sestavte konečnou rozvahu a výsledovku za rok 20X1.

Řešení

Očekávané náklady na záruční opravy:

$1\,000 \times 0,5$ (náklady na záruční opravy, kdyby skryté vady obsahovalo veškeré zboží) $\times 0,1$ (náklady na záruční opravy u 10 % prodaného zboží) = 50

Výše rezervy k 31.12.20X1: $50 - 5 = 45$ (celkové náklady na opravy reklamovaného zboží – náklady na opravy reklamovaného zboží již v roce prodeje = očekávaná cena oprav v roce 20X2)

Rozdíl skutečnosti oproti odhadu v roce 20X2 („chyba odhadu“ či „změna odhadu“): $52 - 45 = 7$ (skutečná cena oprav v druhém roce – očekávaná cena oprav v druhém roce)

Účetní operace v roce 20X1:

Běžný účet		Zboží		Základní kapitál	
PZ 1 000 1) 1 000	5) 5	PZ 1 000	2) 800		PZ 2 000

V – tržby za zboží		N – na prodané zboží		Rezervy	
	1) 1 000	2) 800			4) 45

N – záruční opravy		Dodavatelé	
3) 5		5) 5	3) 5
4) 45			

Rozvaha společnosti KLINGON k 31. 12. 20X1			
Aktiva	Kč	Pasiva	Kč
Zboží	200	ZK	2 000
Běžný účet	1 995	VH (zisk)	150
		Rezerva	45
Celkem	2 195	Celkem	2 195

Výsledovka společnosti KLINGON za rok 20X1	Kč
Tržby za zboží	1 000
Náklady na prodané zboží	- 800
Marže	200
Náklady na záruční opravy	- 50
VH (zisk)	150

Vybrané účetní operace v roce 20X2:

N – záruční opravy		Dodavatelé		Rezervy	
1a) 7		1) 52		1) 52	PZ 45
					1a) 7

Příklad 11.3

Společnost ROMULUS realizovala v každém z jednotlivých let 20X1 a 20X2 prodeje zboží v prodejní ceně 1 000 (inkasováno na BÚ), účetní hodnota prodaného zboží byla vždy 800. Na zboží je poskytnuta jednoletá záruční lhůta, přičemž se podle zkušeností očekává, že cena oprav prodaného zboží bude ve výši 5 % z tržeb.

Opravy reklamovaných výrobků řeší subdodavatel – servisní společnost SERVIS, s.r.o., která vždy na konci roku společnosti ROMULUS vyfakturuje náklady na opravy provedené v daném roce.

V roce 20X1 se žádné záruční opravy neuskutečnily. V roce 20X2 společnost SERVIS vystavila fakturu za provedené záruční opravy zboží prodaného v roce 20X1 ve výši 41 (faktura do konce roku neuhrazena). V roce 20X2 se neuskutečnily žádné záruční opravy zboží prodaného v daném roce.

Vybrané počáteční zůstatky (zjednodušeno): zboží 2 000, běžný účet 1 000.

Vypočítejte, kolik společnost ROMULUS očekává, že budou stát záruční opravy zboží.
 Určete výši rezervy na záruční opravy stanovené dle dosavadních zkušeností společnosti.
 Pomocí údajů z roku 20X2 vyčíslete dopad nepřesného odhadu na výsledek hospodaření za rok 20X2.

Vyčíslete náklady na záruční opravy reklamovaného zboží za rok 20X2, proveďte analýzu těchto nákladů v rozdělení na náklady vyvolané v důsledku prodeje zboží v roce 20X2 a v důsledku rozdílu mezi odhadem provedeným v roce 20X1 a následně zjištěnou skutečností.
 Zaučtujte účetní případy ve společnosti ROMULUS za obě uvedená účetní období.

Řešení

Očekávaná cena záručních oprav (a zároveň výše rezervy):

- opravy zboží prodaného v roce 20X1: 50 ($1\,000 \times 0,05$)
- opravy zboží prodaného v roce 20X2: 50 ($1\,000 \times 0,05$)

Rozdíl skutečné výše záručních oprav zboží, které bylo prodáno v roce 20X1 od odhadované výše („chyba odhadu“ či „změna odhadu“): $41 - 50 = -9$

Náklady na záruční opravy za rok 20X2: -9 (rozdíl skutečné výše záručních oprav provedených v roce 20X2 a odhadu) $+ 50$ (odhadované náklady na záruční opravy vyvolané prodeji zboží realizovanými v roce 20X2) $= 41$

Účetní operace v roce 20X1:

Běžný účet		Zboží		Rezervy	
PZ 1 000		PZ 2 000	2) 800		3) 50
1) 1 000					
V – tržby za zboží		N – prodané zboží		N – záruční opravy	
	1) 1 000	2) 800		3) 50	

Účetní operace v roce 20X2:

Běžný účet		Zboží		Rezervy	
PZ 2 000		PZ 1 200	2) 800	3a) 9	PZ) 50
1) 1 000				3b) 41	4) 50
V – tržby za zboží		N – prodané zboží		N – záruční opravy	
	1) 1 000	2) 800		4) 50	3a) 9
				Dodavatelé	
					3b) 41

Příklad 11.4

Během místního šetření za účelem zjištění dodržování bezpečnostních a hygienických předpisů byly u společnosti PULE zjištěny závažné nedostatky, které budou pravděpodobně znamenat uložení pokuty. Výše pokuty nebyla ovšem ke dni sestavení účetní závěrky za rok 20X1 účetní jednotce oznámena. Společnost PULE odhaduje, že se pokuta bude pohybovat ve výši 500 tis. Kč.

Šetření dále probíhalo i v roce 20X2 (výpovědi svědků atd.). Po konzultaci s podnikovým právníkem byl odhad výše pokuty navýšen na částku 750 tis. Kč.

V březnu 20X3 byl doručen výměr s pokutou v částce 450 tis. Kč, která byla následně zaplacená.

Určete vliv výše uvedených skutečností na výsledek hospodaření v letech 20X1, 20X2 a 20X3. Zaučtujte příslušné operace.

Řešení

VH 20X1: - 500 tis. Kč (tvorba rezervy na náklady na pokuty)

VH 20X2: - 250 tis. Kč (navýšení odhadované výše rezervy v důsledku změny odhadu)

VH 20X3: + 300 tis. Kč (snížení odhadované výše rezervy v důsledku změny odhadu)

20X1:

N – pokuty		Rezervy	
1) 500 000			1) 500 000

20X2:

N – pokuty		Rezervy	
1) 250 000			PZ) 500 000
			1) 250 000

20X3:

N – pokuty		Rezervy		Peníze	
	1) 300 000	1) 300 000	PZ) 750 000	PZ xxx	3) 450 000
		2) 450 000			

Dluhy vůči státu	
3) 450 000	2) 450 000

Úlohy k procvičení

Úloha 11.1

V průběhu účetního období 20X6 (shodné s kalendářním rokem) prodala společnost VOK zboží v nákupní ceně 8 000 a realizovala tržby ve výši 12 000 (inkasováno na BÚ). Na veškeré zboží se vztahuje jednoletá záruční doba. Podle zkušeností z předchozích let společnost VOK odhaduje, že náklady na záruční opravy vždy činí 12 % z prodeje příslušného zboží.

Záruční opravy pro společnost VOK zajišťuje dodavatelsky společnost POLO. V roce 20X6 společnost POLO vystavila společnosti VOK fakturu na záruční opravy ve výši celkových nákladů na záruční opravy 1 200 (z toho se opravy v částce 1 100 vztahovaly k opravám zboží prodaného v roce 20X5).

Počáteční zůstatky: zboží 10 000, běžný účet 10 000 a základní kapitál 12 000, nerozdělené zisky minulých let 7 000, rezervy na záruční opravy 1 000.

Zachyťte vyplývající účetní transakce na příslušné účty a sestavte konečnou rozvahu a výsledovku za rok 20X6.

[bilanční suma na konci roku 20X6 = 24 000]

Úloha 11.2

Společnost JEDY se zabývá výrobou a prodejem nebezpečných chemikálií. V říjnu roku 20X5 došlo v důsledku neodborné manipulace s chemickými látkami k jejich úniku do okolní přírody, což mělo za následek poškození zemědělské půdy. Společnost OBILÍ, které poškozená půda patří, zažalovala společnost JEDY o náhradu škody.

Zavinění škody společností JEDY je nepochybné. Do konce roku 20X5 soud ovšem o sporu nerozhodl. Společnost JEDY odhaduje, že výše kompenzace určená soudem by se mohla pohybovat na úrovni 25 mil. Kč.

V březnu 20X6 soud rozhodl, že společnost JEDY musí do 12 měsíců uhradit společnosti OBILÍ odškodnění v celkové částce 28 mil. Kč. Společnost JEDY vyplatila tuto částku ve dvou splátkách; v srpnu 20X6 uhradila 15 mil. Kč a v únoru 20X7 zbývající částku.

Zaúčtujte výše uvedené transakce a odpovězte na otázky:

1. **Výše uvedené skutečnosti mají následující vliv na hospodářský výsledek společnosti JEDY roku 20X5:**
  - a) snížení hospodářského výsledku o 25 mil. Kč
  - b) snížení hospodářského výsledku o 28 mil. Kč
  - c) zvýšení hospodářského výsledku o 25 mil. Kč
  - d) hospodářský výsledek roku 20X5 nebude ovlivněn

2. **Výše uvedené skutečnosti mají následující vliv na hospodářský výsledek společnosti JEDY roku 20X6:**
- a) dojde ke snížení hospodářského výsledku o 3 mil. Kč
  - b) dojde ke snížení hospodářského výsledku o 15 mil. Kč
  - c) hospodářský výsledek v roce 20X6 nebude ovlivněn
  - d) dojde ke zvýšení hospodářského výsledku o 10 mil. Kč
3. **Zaúčtování tvorby rezervy v roce 20X5 na náhrady škod se projeví v rozvaze společnosti JEDY takto:**
- a) dojde k současnému zvýšení aktiv i pasiv
  - b) dojde k současnému snížení aktiv i pasiv
  - c) dojde ke zvýšení dluhů a k poklesu vlastního kapitálu
  - d) dojde ke snížení dluhů a ke zvýšení vlastního kapitálu
4. **Zůstatek rezervy na náhrady škod na konci roku 20X6 bude:**
- a) 28 mil. Kč
  - b) 25 mil. Kč
  - c) 13 mil. Kč
  - d) 0
5. **Výše uvedené skutečnosti mají následující vliv na hospodářský výsledek roku 20X7:**
- a) hospodářský výsledek v roce 20X7 nebude ovlivněn
  - b) dojde ke snížení hospodářského výsledku o 3 mil. Kč
  - c) dojde ke zvýšení hospodářského výsledku o 3 mil. Kč
  - d) dojde ke snížení hospodářského výsledku o 13 mil. Kč

[1a, 2a, 3c, 4d, 5a]

Úloha 11.3

Společnost ABC provozuje skládku odpadů. V roce 20X1 bylo na skládku uloženo celkem 100 tis. tun odpadu, cena za uložení jedné tuny odpadu fakturovaná zákazníkům činí 200 Kč, náklady na uložení jedné tuny odpadu jsou 150 Kč (z toho 70 činí odpisy, 10 mzdové náklady, 50 spotřeba pohonných hmot a 20 je spotřeba energie). Zákon společnosti ABC ukládá, aby krajinu zasaženou skládkou odpadu po ukončení činnosti rekultivovala. Společnost odhaduje, že každá uložená tuna odpadu zvýší cenu následné rekultivace o 20. Počáteční zůstatek rezervy na rekultivace odpovídá 250 tis. tun uloženého odpadu v minulých účetních obdobích.

Jaká bude výše rezervy k 31. 12. 20X1?

Jaký bude výsledek hospodaření za rok 20X1?

[VH za rok 20X1 = 3 mil. Kč]

Úloha 11.4

Centrální velkoobchod obuvi Jalta a.s. prodává zboží do maloobchodní sítě. Prodeje jsou vždy na fakturu se splatností 14 dnů.

Na počátku roku 20X1 Jalta mimo jiné eviduje pohledávky ve výši 500 tis. Kč, opravné položky ve výši 30 tis. Kč a rezervy na záruční opravy ve výši 130 tis. Kč.

Celkové tržby z prodeje obuvi v roce 20X1 byly 10 000 tis. Kč, celkové náklady (tzn. náklady na prodané zboží, mzdy a odpisy) činily 7 000 tis. Kč.

Dále během účetního období byly subdodavatelem provedeny záruční opravy obuvi prodané v roce 20X0 ve výši 120 tis. Kč a záruční opravy zboží prodaného v roce 20X1 ve výši 40 tis. Kč.

Během účetního období byly také vyřazeny z účetnictví pohledávky vůči dvěma odběratelům vzniklé v roce 20X0 pro nedobytnost ve výši 50 tis. Kč. Ostatní pohledávky z předchozích období byly uhrazeny, celkové úhrady pohledávek (včetně pohledávek z minulých období) činily 9 450 tis. Kč.

Ze zkušenosti z minulých let velkoobchod odhaduje:

- že částka nedobytných pohledávek odpovídá 6 % z celkové výše všech pohledávek evidovaných na konci roku a
- že celkové výdaje na záruční opravy (poskytovaná záruka na zboží je jeden rok) veškerého zboží prodaného v daném roce tvoří obvykle 10 % z prodejů v daném roce.

Vypočtete zisk společnosti za rok 20X1. Stanovte, jak tento zisk ovlivnil rozdíl odhadu a skutečné výše záručních oprav zboží a jak tento zisk ovlivnily předpokládané vady zboží prodaného v roce 20X1. Určete, jak zisk za rok 20X1 ovlivní odhadovaná nedobytnost pohledávek vzniklých v roce 20X1. Určete netto hodnotu pohledávek na konci roku 20X1.

[zisk 20X1 = 1 930 tis. Kč]

12 Financování činnosti podniku a finanční investice

Cíl kapitoly

- pochopit vykázání vzájemných transakcí mezi investorem-majitelem a vlastněným podnikem;
- pochopit vykázání vzájemných transakcí mezi investorem-věřitelem a dlužníkem;
- charakterizovat vlastní kapitál a jeho jednotlivé složky.

Úvodní otázky

- Jaký vliv na finanční situaci podniku a jeho výkonnost má rozdělení jeho výsledku hospodaření formou dividend? Jaký vliv to má na investora?
- Jak lze zvyšovat základní kapitál?
- Co to znamená „úhrada ztráty ze zisku“?
- Co je na složeném úročení „složené“?

Řešené příklady

Příklad 12.1

Společnost LUMINI, účetní a daňoví poradci, spol. s r. o. byla založena dne 15. 12. 20X1 dvěma společníky, Lumírem a Mirkem. Dne 31. 12. téhož roku byla společnost zapsána do obchodního rejstříku. Společníci se smluvně dohodli, že celkový základní kapitál bude činit 2 000 tis. Kč a každý ze společníků vloží jednu polovinu této hodnoty převodem na BÚ založený jménem společnosti. V okamžiku zápisu do OR byly vklady splaceny.

V následujícím roce se uvedení společníci domluvili s dalším investorem – Nikolou. Podle dohody by všichni tři společníci měli mít ve společnosti v budoucnosti stejný podíl (1/3). Z důvodu dosavadního úspěšného (ziskového) hospodaření společnosti však Lumír s Mirkem vyžadují, aby Nikola do společnosti vložil částku 1 500 tis. Kč. V tomto duchu valná hromada rozhodla dne 30. 6. 20X2 o přistoupení společníka a Nikola písemně převzal vkladovou povinnost a ke stejnému dni ji uhradil v penězích na BÚ společnosti. Žádné jiné transakce se dne 30.6.20X2 neuskutečnily.

Rozvaha společnosti k 29.6.20X2, tj. bezprostředně před konáním valné hromady:

Aktiva		Rozvaha společnosti LUMINI k 29. 6. 20X2 (v tis. Kč)		Pasiva	
Dlouhodobá aktiva		1 550	ZK	2 000	
Odběratelé		950	Výsledek hospodaření (zisk)	800	
Peníze		500	Dodavatelé	200	
Aktiva celkem		3 000	Pasiva celkem	3 000	

Sestavte rozvahu po konání valné hromady, tj. k 30.6.20X2. Diskutujte přiměřenost požadavku původních společníků na výši vkladu.

Řešení

Rozvaha společnosti LUMINI k 30. 6. 20X2 (v tis. Kč)			
Aktiva			Pasiva
Dlouhodobá aktiva	1 550	ZK	3 000
		Ážio	500
Odběratelé	950	Výsledek hospodaření (zisk)	800
Peníze	2 000	Dodavatelé	200
Aktiva celkem	4 500	Pasiva celkem	4 500

Požadavek původních společníků může a nemusí být přehnaný. V okamžiku, kdy Nikola vstoupil do společnosti, připadalo na jednoho společníka 1 400 tis. Kč z vlastního kapitálu. Nikola však musel vložit o 100 tis. Kč víc. To však může být způsobeno tím, že společníci si svých podílů cení na víc, než kolik činí prostý podíl na účetní hodnotě rozdílu aktiv a dluhů (tj. vlastního kapitálu).

Příklad 12.2

Společnost Kosa Kredit, a.s. se mimo jiné zabývá poskytováním dlouhodobých půjček. Půjčky jsou poskytovány ve třech různých režimech:

- Půjčka splatná najednou v den splatnosti včetně úroků
- Půjčka splácená postupně - konstantním úmorem jednou ročně (variabilní splátka se skládá z naběhlého úroku a konstantního úmoru)
- Půjčka splácená postupně - anuitou jednou ročně (konstantní splátka se skládá z naběhlého úroku a variabilního úmoru)

Společnost poskytla tři půjčky, každou ve výši 300 000 Kč se sjednaným úrokem 5% p. a. na dobu tří let. Každá z půjček je v jiném režimu. Půjčky jsou poskytnuty 1.1.20X1, splatnost je k 31.12.20X3.

Vypočítejte výši půjčky na konci každého účetního období. Stanovte výnosy z úroků v každém účetním období. Použijte složené úročení.

Řešení:

Režim (a): půjčka splatná najednou

Rok	PZ	úrok	úmor	splátka	KZ
20X1	300 000	15 000			315 000
20X2	315 000	15 750			330 750
20X3	330 750	16 538		347 288	0

Pozn.: úrok je vždy vypočten jako stav pohledávky na začátku roku $\times$ roční úroková míra

Režim (b): konstantní úmor

Rok	PZ	úrok	úmor	splátka	KZ
20X1	300 000	15 000	100 000	115 000	200 000
20X2	200 000	10 000	100 000	110 000	100 000
20X3	100 000	5 000	100 000	105 000	0

Pozn.: Úrok je vždy vypočten jako stav pohledávky na začátku roku $\times$ roční úroková míra.
Úmor je stanoven jako konstantní, tj. výše úvěru / počet splátek.

Režim (c): anuitní splácení

Rok	PZ	úrok	úmor	splátka	KZ
20X1	300 000	15 000	95 163	110 163	204 837
20X2	204 837	10 242	99 921	110 163	104 917
20X3	104 917	5 246	104 917	110 163	0

Pozn.: Úrok je vždy vypočten jako stav pohledávky na začátku roku $\times$ roční úroková míra. Konstantní splátka (anuita) ve výši 110 163 byla vypočtena dle vzorce (platí pro roční úrokovou sazbu a roční splácení):

$$\text{anuita} = \frac{\text{Výše půjčky} \times \text{úroková míra}}{1 - \frac{1}{(1 + \text{úroková míra})^{\text{počet let}}}}$$

Příklad 12.3

Akciová společnost MILUNI plánuje získat peněžní prostředky na další rozvoj od strategického investora. Za tímto účelem bude emitovat akcie a diskontované dluhopisy (s dvouletou splatností). Emise se úspěšně uskutečnily k 1. 4. 20X1. Jak akcie, tak dluhopisy byly (podle předem dohodnutého plánu, kdy stávající akcionáři se vzdali svých přednostních práv) upsány společností INVEST, a.s.

Dosavadní základní kapitál společnosti byl tvořen 5 000 ks akcií o nominální hodnotě 2 000 Kč/akcie. Emitováno bude 8 000 ks akcií o stejné nominální hodnotě a emisním kurzu ve výši 3 500 Kč/akcie. Dále je emitováno 5 000 ks diskontovaných dluhopisů o nominální hodnotě 1 000 Kč/dluhopis a emisním kurzu 826 Kč/dluhopis.

Emitované dluhopisy i akcie byly uhrazeny okamžitě.

Společnosti pro časové rozlišení úroku používají složené úročení při využití roční úrokové míry. Úrokovou míru zaokrouhlete na desetiny procent, vypočtené roční úroky zaokrouhlete na celé tisíce. Úroky připadající na jednotlivá účetní období zaokrouhlete také na celé tisíce.

Aktiva Rozvaha společnosti MILUNI k 1. 4. 20X1 před emisemi (v tis. Kč) Pasiva			
Dlouhodobá aktiva	12 000	ZK	10 000
Odběratelé	2 000	Výsledek hospodaření (zisk)	100
Peníze	500	Dodavatelé	4 400
Aktiva celkem	14 500	Pasiva celkem	14 500

Aktiva Rozvaha společnosti INVEST k 1. 4. 20X1 před emisemi (v tis. Kč) Pasiva			
Peníze	50 000	ZK	50 000
Aktiva celkem	50 000	Pasiva celkem	50 000

Určete, jak velkým spoludávatelem společnosti MILUNI se stala společnost INVEST. Sestavte rozvahy společností MILUNI a INVEST ke dni emise, ve které budou transakce vyvolané emisemi zachyceny.

Vypočtete efektivní úrokovou míru diskontovaných dluhopisů, vypočtete úroky za jednotlivá roční období trvání dluhu, vypočtete úroky připadající do jednotlivých účetních období, vypočtete účetní hodnotu dluhopisů k datu emise, datům účetní závěrky a datu splatnosti.

Dále sestavte rozvahy k 31. 12. 20X1 za zjednodušeného předpokladu, že společnosti v daném roce už žádné další transakce neuskutečnily s výjimkou operací vyplývajících ze zadání.

Řešení

Společnost INVEST se díky svému vkladu do základního kapitálu ve výši (8 000 ks × 2 000 Kč/ks) 16 mil. Kč stala většinovým společníkem (akcionářem). Z celkového základního kapitálu ve výši (13 000 ks × 2 000 Kč/ks) 26 mil. Kč na ní připadá podíl přesahující 61,5 %.

$$\text{Efektivní roční úroková míra dluhopisu:} = \sqrt{\frac{1000}{826}} - 1 = 0,100297 \approx 10\%$$

Složené úročení dluhu z jednoho dluhopisu:

Doba trvání dluhu	PZ	Úrok (10%) (zaokrouhleno)	KZ
1. rok dluhu	826	83	909
2. rok dluhu	909	91	1 000

Rozložení úroku do účetních období (pro jeden dluhopis)

Účetní období	Výpočet	Úrok (zaokrouhleno)
1. 4. 20X1 – 31. 12. 20X1	$\frac{3}{4} \cdot 83$	62
1. 1. 20X2 – 31. 12. 20X2	$\frac{1}{4} \cdot 83 + \frac{3}{4} \cdot 91$	89
1. 1. 20X3 – 31. 3. 20X3	$\frac{1}{4} \cdot 91$	23

Přehled účetní hodnoty jednoho dluhopisu k datu emise, datům účetní závěrky a datu splatnosti

datum	Výpočet	Hodnota
1. 4. 20X1	Emisní kurz	826
31. 12. 20X1	826 + 62	888
31. 12. 20X2	888 + 89	977
31. 3. 20X3	977 + 23	(nominální hodnota) 1 000

Rozvahy po emisích:

Aktiva Rozvaha společnosti MILUNI k 1. 4. 20X1 po emisích (v tis. Kč)				Pasiva	
Dlouhodobá aktiva	12 000	ZK			26 000
		Ážio			12 000
		Výsledek hospodaření (zisk)			100
Odběratelé	2 000	Dodavatelé			4 400
Peníze	32 630	Emitované dluhopisy			4 130
Aktiva celkem	46 630	Pasiva celkem			46 630

Aktiva Rozvaha společnosti INVEST k 1. 4. 20X1 po emisích (v tis. Kč)				Pasiva	
Akcie	28 000	ZK			50 000
Dluhopisy	4 130				
Peníze	17 870				
Aktiva celkem	50 000	Pasiva celkem			50 000

Rozvahy na konci roku 20X1:

Aktiva	Rozvaha společnosti MILUNI k 31. 12. 20X1 (v tis. Kč)		Pasiva
Dlouhodobá aktiva	12 000	ZK	26 000
		EA	12 000
		Výsledek hospodaření (ztráta)	-210
Odběratelé	2 000	Dodavatelé	4 400
Peníze	32 630	Emitované dluhopisy	4 440
Aktiva celkem	46 630	Pasiva celkem	46 630

Aktiva	Rozvaha společnosti INVEST k 31. 12. 20X1 (v tis. Kč)		Pasiva
Aktie	28 000	ZK	50 000
Dluhopisy	4 440	Výsledek hospodaření (zisk)	310
Peníze	17 870		
Aktiva celkem	50 310	Pasiva celkem	50 310

Příklad 12.4

Společnost IMPEX, a.s. je 100% dceřinou společností společnosti ALPHABET, a.s. a vykázala k 31. prosinci roku 20X0 tuto strukturu vlastního kapitálu:

Aktiva	Rozvaha společnosti IMPEX k 31. 12. 20X0 (v tis. Kč)		Pasiva
...	...	Vlastní kapitál	6 100
...	...	Základní kapitál	5 000
...	...	Ážio	750
...	...	Neuhrazená ztráta z minulých let	- 50
...	...	Výsledek hospodaření za období	400
...	...	...	...
Aktiva celkem	...	Pasiva celkem	...

Pozn.: základní kapitál tvoří 2 000 ks akcií o nominální hodnotě 2,5 tis. Kč/akcii.

Řádná účetní závěrka byla ověřena auditorem dne 22. února 20X1, schválení účetní závěrky proběhlo na valné hromadě dne 31. května 20X1. Valná hromada se usnesla na následujícím rozdělení hospodářského výsledku:

- úhrada ztráty minulých let,
- schválena výplata dividend, na každou akcii připadá dividenda ve výši 100 Kč,
- o způsobu rozdělení zbývajících částí zisku nerozhodnuto.

Dividendy byly akcionářům vyplaceny 1. července 20X1.

Od 1. 1. 20X1 do 31. 5. 20X1 měla společnost IMPEX výnosy ve výši 500 tis. Kč a náklady ve výši 400 tis. Kč.

Do rozvahy k 31. květnu 20X1 zaznamenejte strukturu vlastního kapitálu po rozdělení výsledku hospodaření. Vysvětlete, jaké položky ovlivní výplata dividend z bankovního účtu. Zaúčtujte rozhodnutí valné hromady.

Řešení

Aktiva	Rozvaha společnosti IMPEX k 31. 5. 20X1 (v tis. Kč)		Pasiva
...	...	Vlastní kapitál	6 500
...	...	Základní kapitál	5 000
...	...	Ážio	750
...	...	Nerozdělené zisky z minulých let	150
		Zisk běžného období	100
...	...	Dluhy	200
...	...	Dluhy vůči akcionářům	200
...	...	...	...
Aktiva celkem	...	Pasiva celkem	...

VH ve schvalovacím řízení

1) 50	PZ 400
2) 200	
3) 150	

Neuhrazená ztráta m. l.

PZ 50	1) 50

Nerozdělené zisky m. l.

3) 150

Dluhy vůči akcionářům

2) 200

Příklad 12.5

Společnost SmartInvest nakoupila dne 14.10.20X5 celkem 100 akcií podniku BlueChip s cílem prodat je v krátkodobém horizontu. Společnost SmartInvest zaplatila za jednu akcii 1 400 Kč; burzovní hodnota jedné akcie k 31.12.20X5 byla 1 515 Kč. Dne 13.4.20X6 valná hromada společnosti BlueChip rozhodla o výplatě dividendy ve výši 80 Kč na 1 akcii. Společnost SmartInvest dividendu obdržela na svůj bankovní účet dne 10.5.20X6. Dne 15.6.20X6 společnost SmartInvest všechny akcie prodává a na účet za ně obdržela částku 1 450 Kč za 1 akcii.

Pro ocenění držených akcií k datu účetní závěrky používá společnost SmartInvest metodu tržní hodnoty.

(A) V jaké částce vykáže společnost SmartInvest držené akcie ve své rozvaze k 31.12.20X5? (B) Kolik bude hospodářský výsledek společnosti SmartInvest za rok 20X5? (C) Kolik bude hospodářský výsledek společnosti SmartInvest za rok 20X6? (D) Kolik celkem vydělala společnost SmartInvest na akciích společnosti BlueChip? (E) Jak se dotkne společnosti BlueChip změna tržní ceny jejích akcií v roce 20X5?

Řešení

- (A) 151 500 Kč
 (B) 11 500 Kč
 (C) $8\,000\text{ Kč} - 6\,500\text{ Kč} = 1\,500\text{ Kč}$
 (D) 13 000 Kč
 (E) nijak

Úlohy k procvičení

Úloha 12.1

Akciová společnost GIGA zahájila činnost v dubnu 20X4. Základní kapitál společnosti je 2 000 tis. Kč. Ve výsledovce za rok 20X4 je uvedeno:

- zisk z provozní činnosti 350 tis. Kč,
- zisk z finanční činnosti 100 tis. Kč,
- daň ze zisku 50 tis. Kč.

Ve vlastním kapitálu nejsou žádné jiné položky mimo těch, které vyplývají z výše uvedeného. Valná hromada konaná v únoru 20X5 rozhodla o rozdělení hospodářského výsledku za rok 20X4 následovně:

- zvýšení základního kapitálu o 100 tis. Kč,
- přiznán akcionářům podíl na zisku ve výši 150 tis. Kč,
- zbytek bude ponechán ve formě nerozděleného zisku.

Dividendy byly vyplaceny z běžného účtu v dubnu 20X5. Účetní období je kalendářní rok.

Zodpovězte následující otázky:

- 1) Čistý zisk za rok 20X4 činí:
  - a) 450 tis. Kč
  - b) 350 tis. Kč
  - c) 100 tis. Kč
  - d) 400 tis. Kč
- 2) Po zaúčtování všech operací, které vyplývají z rozhodnutí valné hromady konané v únoru 20X5, činí výše vlastního kapitálu:
  - a) 2 000 tis. Kč
  - b) 2 250 tis. Kč
  - c) 2 400 tis. Kč
  - d) 2 450 tis. Kč
- 3) Výplata dividend v dubnu 20X5 se v rozvaze podniku GIGA projeví takto:
  - a) dojde ke zvýšení vlastního kapitálu a ke zvýšení peněžních prostředků
  - b) dojde ke snížení dluhů a ke snížení peněžních prostředků
  - c) dojde ke snížení vlastního kapitálu a zvýšení dluhů
  - d) dojde pouze ke změně struktury vlastního kapitálu
- 4) Výše základního kapitálu k 31. 12. 20X5 je:
  - a) 2 000 tis. Kč
  - b) 2 100 tis. Kč
  - c) 2 250 tis. Kč
  - d) 2 400 tis. Kč
- 5) Po zaúčtování všech operací, které vyplývají z rozhodnutí valné hromady konané v únoru 20X5, činí výše nerozděleného zisku:
  - a) 50 tis. Kč
  - b) 100 tis. Kč
  - c) 150 tis. Kč
  - d) 200 tis. Kč

[1d, 2b, 3b, 4b, 5c]

Úloha 12.2

Společnost Imagenes, a.s. si získala za účelem financování svého provozu tři následující úvěry:

- Úvěr splatný najednou v den splatnosti včetně úroků
- Úvěr splácený postupně konstantním úmorem jednou ročně (variabilní splátka se skládá z naběhlého úroku a konstantního úmoru)
- Úvěr splácený postupně anuitou jednou ročně (konstantní splátka se skládá z naběhlého úroku a variabilního úmoru)

Každý z úvěrů je ve výši 600 000 Kč se sjednaným úrokem 10% p. a. na dobu tři let. K čerpání úvěrů došlo 1.1.20X1, splatnost úvěrů je k 31.12.20X3.

Vypočítejte výši úvěru na konci každého účetního období. Stanovte nákladové úroky v každém účetním období. Použijte složené úročení.

[Výše úvěru (a) na konci 1. roku: 660 000 Kč, výše (b) na konci 1. roku: 400 000 Kč, výše úvěru (c) na konci 1. roku: 418 731 Kč.]

Úloha 12.3

Dne 1. září 20X1 společnost ALFA emitovala 100 ks dluhopisů o celkové nominální hodnotě 25 000. Dluhopisy jsou klasifikovány jako bezkupónové a emisní cena jednoho dluhopisu činí 230. Splatnost dluhopisů je k 31. 8. 20X3. Počáteční zůstatky: běžný účet 100 000, základní kapitál 80 000, bankovní úvěr 20 000.

Celou emisi koupila společnost BETA, která je bude držet až do splatnosti. Počáteční zůstatky: běžný účet 100 000, základní kapitál 80 000, bankovní úvěr 20 000.

Zachyťte (u emitenta i investora) jednotlivé události na odpovídající účty, do rozvahy a výsledovky s vyčíslením výsledku hospodaření a vlastního kapitálu ke konci každého účetního období (shodné s kalendářním rokem). K zachycení úroků použijte složené úročení s využitím roční úrokové míry.

[úrok v roce 20X2 = 993]

Úloha 12.4

Stavební společnost ZEDNÍCI, a. s. měla k 31. 12. 20X0 tyto konečné zůstatky na účtech vlastního kapitálu:

- základní kapitál 300 tis. Kč,
- neuhrazené ztráty minulých let 120 tis. Kč,
- výsledek hospodaření běžného období 1 000 tis. Kč.

Valná hromada společnosti rozhodla v březnu 20X1 o rozdělení čistého zisku za rok 20X0 takto:

- úhrada ztráty minulých let v plné výši,
- 50 % ze zbývajících zisku k rozdělení bude určeno na dividendy (vyplaceno v dubnu 20X1),
- o zbytku nebylo nijak rozhodnuto.

Valná hromada dále rozhodla o přistoupení nového investora do společnosti. V této souvislosti došlo k emisi kmenových akcií. Nominální hodnota emitovaných akcií byla 700 tis. celkem; jejich emisní kurz 850 tis. (celkem) byl splacen po 14 dnech na běžný účet.

Zaznamenejte do rozvahy k 31. 3. 20X1 stav vlastního kapitálu a dalších položek bezprostředně po konání valné hromady. Veškeré transakce zaúčtujte s uvedením data zaúčtování.

Aktiva	Rozvaha společnosti ZEDNÍCI k 31. 3. 20X1		Pasiva
Aktiva celkem		Pasiva celkem	

Které z operací v březnu 20X1 zvyšují, snižují, nemění výši vlastního kapitálu?

[VK k 31.3.20X1 (po konání valné hromady) = 1 590 tis. Kč]

Úloha 12.5

Společnost MoonInvest nakoupila dne 6.11.20X1 celkem 1 000 akcií podniku Bull s cílem prodat je v krátkodobém horizontu. Společnost MoonInvest zaplatila za jednu akcii 400 Kč; tržní hodnota jedné akcie k 31.12.20X1 byla 535 Kč. Dne 23.5.20X2 valná hromada společnosti Bull rozhodla o výplatě dividendy ve výši 40 Kč na 1 akcii. Společnost MoonInvest dividendu obdržela na svůj bankovní účet dne 10.6.20X2. Dne 15.6.20X2 společnost MoonInvest všechny akcie prodává a na účet za ně obdržela částku 450 Kč za 1 akcii.

Pro ocenění držených akcií k datu účetní závěrky používá společnost MoonInvest metodu tržní hodnoty.

V jaké částce vykáže společnost MoonInvest držené akcie ve své rozvaze k 31.12.20X1? Kolik bude hospodářský výsledek společnosti MoonInvest za rok 20X1 a 20X2?

[Výsledek hospodaření v 20X2: -45 000 Kč]

13 Výkaz peněžních toků

Cíl kapitoly

- pochopit význam výkazu peněžních toků;
- rozdělit peněžní toky do tří základních částí (kategorií);
- pochopit rozdíl mezi přímou a nepřímou prezentací peněžních toků;
- vypočítat peněžní tok přímou a nepřímou metodou;
- sestavit výkaz peněžních toků přímou i nepřímou prezentací peněžních toků;
- vysvětlit vztah mezi schopností dosahovat zisku a schopností vytvářet peněžní prostředky.

Úvodní otázky

1. Vysvětlíte rozdíl mezi náklady a výdaji, výnosy a příjmy.
2. Co to je cash flow?
3. Co to je výkaz cash flow?
4. Co to jsou peníze? Co jsou peněžní ekvivalenty?
5. Co představují provozní peněžní toky, investiční peněžní toky a peněžní toky z financování?

Řešené příklady

Příklad 13.1

Určete cash flow podniku Malíř za rok 20X0 na základě následujících údajů.

Zůstatky účtů podniku Malíř	1. 1.	31. 12.
Dlouhodobá aktiva	1 000	1 000
Oprávkový	200	250
Zboží	500	300
Odběratelé	410	120
Peníze	105	905
Základní kapitál	900	900
VH minulých let	275	275
VH běžného období	0	310
Dluhy vůči bance	400	360
Dodavatelé	200	200
Zaměstnanci	40	30

Řešení

Čistý přírůstek peněžních prostředků za rok 20X0 podniku Malíř činí + 800, tj. 905 – 105.

Příklad 13.2

Obchodní podnik Halíř obchoduje s knihami.

Na základě dostupných informací z rozvahy a výsledovky stanovte, kolik je celkové cash flow a sestavte výkaz cash flow přímou a nepřímou metodou.

Rozvaha podniku Halíř k 31. prosinci 20X0

Aktiva	31. 12.	1. 1.	Pasiva	31. 12.	1. 1.
Dlouhodobá aktiva	1 000	1 000	Základní kapitál	800	800
Oprávky	- 250	- 200	VH minulých let	275	275
Zboží	200	300	VH běžného roku	310	0
Odběratelé	100	400	Dluhy vůči bance	375	400
Peníze	920	100	Dodavatelé	200	100
			Zaměstnanci	10	25
Aktiva celkem	1 970	1 600	Pasiva celkem	1 970	1 600

Výsledovka podniku Halíř za rok 20X0	Kč
Tržby za prodané zboží	900
Náklady na prodané zboží	- 400
Marže	500
Odpisy	- 50
Mzdové náklady	- 120
Nákladové úroky	- 20
Výsledek hospodaření běžného roku	310

Poznámka: Úroky z úvěru si banka rovnou strhává z BÚ, a proto nemůže existovat dluh z titulu dlužných úroků.

Řešení

Za rok 20X0 se zvýšil stav peněžních prostředků o + 820 (viz rozvaha podniku v zadání).

Výkaz cash flow podniku Halíř za rok 20X0 – přímá prezentace	Kč
Provozní činnost (součtový řádek)	+845
Příjmy:	
- příjmy od odběratelů	1 200
Výdaje:	
- platby dodavatelům	- 200
- platby zaměstnancům	- 135
- platby úroků	- 20
Investiční činnost (součtový řádek)	
Financující činnost (součtový řádek)	- 25
- umořování úvěru	- 25
Cash flow celkem	+ 820

Výkaz cash flow podniku Halíř za rok 20X0 – nepřímá prezentace	Kč
Provozní činnost (součtový řádek)	+845
Výsledek hospodaření běžného období	310
- odpisy	+ 50
- změna stavu zásob	+ 100
- změna stavu pohledávek	+ 300
- změna stavu dluhů vůči dodavatelům	+ 100
- změna stavu dluhů vůči zaměstnancům	- 15
Investiční činnost (součtový řádek)	
Financující činnost (součtový řádek)	- 25
- změna stavu dluhů vůči bance	- 25
Cash flow celkem	+ 820

Úlohy k procvičení

Úloha 13.1

K datu 1. 12. 20X0 vznikla obchodní firma INDIGO. Podnik zahájil podnikatelskou činnost ve dvou pronajatých kancelářích. Majitelé složili v hotovosti základní kapitál ve výši 1 000. V průběhu prosince se uskutečnily transakce uvedené v přehledu.

Operace	Text	Částka	Vliv na CF	Část CF
1.	Nákup počítače v hotovosti	120	- 120	investiční
2.	Úhrada nájemného za prosinec v hotovosti	80	- 80	provozní
3.	Nákup zboží na fakturu	2 000	xxx	xxx
4.	Založení bank. účtu, z pokladny převedeno	500		
5.	Krátkodobá půjčka, banka připsala na BÚ	2 000		
6.	Prodej poloviny zboží na fakturu	1 100		
7.	Vyskladnění prodaného zboží			
8.	Inkaso pohledávky na bank. účet	1 100		
9.	Úhrada faktury za nákup zboží z BÚ	2 000		
10.	Prodej zbývajících částí zboží v hotovosti	1 070		
11.	Vyskladnění prodaného zboží			
12.	Úmor krátkodobé půjčky z BÚ	250		
13.	Platba úroků z bankovního účtu	20		
14.	Zúčtování mzdových nákladů	100		
15.	Zúčtování odpisů	5		
16.	Nákup zboží na fakturu	1 500		

*Doplňte chybějící položky v přehledu hospodářských operací. Sestavte rozvahu a výsledovku a dále sestavte výkaz peněžních toků obchodního podniku INDIGO za prosinec 20X0 přímou i nepřímou prezentací peněžních toků. Po sestavení výkazu se zamyslete nad tím, u kterých položek lze uvažovat o variantním zařazení do různých částí výkazu?
[CF = +1 700]*

Úloha 13.2

Určete, kolik peněz

- a) obdržela účetní jednotka od svých odběratelů,
- b) zaplatila svým zaměstnancům,
- c) zaplatila svým dodavatelům.

Informace z rozvahy a výsledovky	
V - Tržby	600
PZ odběratelů	200
KZ odběratelů	300
N - Mzdové náklady	400
PZ zaměstnanci	120
KZ zaměstnanci	300
N - Náklady prod. zboží	1 000
PZ zboží	300
KZ zboží	280
PZ dodavatelů	120
KZ dodavatelů	300

[dodavatelům bylo zaplaceno 800]

Úloha 13.3

Z následující tabulky vypočítejte investiční cash flow podniku:

Účet	Kč
PZ dlouhodobých aktiv	1 100
KZ dlouhodobých aktiv	1 350
PZ oprávek k dlouhodobým aktivům	800
KZ oprávek k dlouhodobým aktivům	700
PZ pohledávek z prodeje dlouhodobých aktiv	800
KZ pohledávek z prodeje dlouhodobých aktiv	1 000
PZ dluhů z pořízení dlouhodobých aktiv	450
KZ dluhů z pořízení dlouhodobých aktiv	550
N – odpisy	300
N – prodej dlouhodobých aktiv	400
V – prodej dlouhodobých aktiv	650

[CF = -500]

Úloha 13.4

Na základě dostupných informací z rozvahy a výsledovky stanovte, kolik je celkové cash flow a sestavte výkaz cash flow přímou a nepřímou prezentací peněžních toků.

Rozvaha podniku Prsten k 31. prosinci 20X0

Aktiva	31. 12.	1. 1.	Pasiva	31. 12.	1. 1.
Dlouhodobá aktiva	1 100	1 000	Základní kapitál	900	800
Oprávký	- 300	- 200	VH minulých let	275	275
Zboží	200	400	VH běžného roku	-20	0
Odběratelé	150	500	Dluhy vůči bance	400	700
Peníze	700	200	Dodavatelé	170	100
			Zaměstnanci	125	25
Aktiva celkem	1 850	1 900	Pasiva celkem	1 850	1 900

..

Výsledovka podniku Prsten za rok 20X0	Kč
Tržby za prodané zboží	800
Náklady na prodané zboží	- 500
Marže	300
Služby	- 10
Odpisy	- 100
Mzdové náklady	- 190
Nákladové úroky	- 20
Výsledek hospodaření běžného roku	- 20

Poznámky:

- Úroky z úvěru si banka rovnou strhává z BÚ, a proto nemůže existovat dluh z titulu dlužných úroků.
- Dluhy vůči dodavatelům jsou dluhy vůči dodavatelům zboží a služeb.
- Vklad do ZK byl peněžní.